

Svein Blom

Holdninger til innvandrere og innvandring 2010

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå, desember 2010 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8019-1 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8020-7 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 00.01.30	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Rapporten presenterer resultater fra Statistisk sentralbyrås (SSBs) undersøkelse av befolkningens holdninger til innvandrere og innvandring i 2010. Undersøkelsen gjennomføres årlig på oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Formålet med undersøkelsen er å lodde stemningen i befolkningen til forskjellige sider ved landets innvandrings- og flyktningpolitikk og til innvandrere som gruppe. Undersøkelsen inngår i Statistisk sentralbyrås Reise- og ferieundersøkelse, tredje kvartal.

Spørsmålene har vært stilt årlig siden 2002, opprinnelig (inntil 2004) i SSBs omnibusundersøkelse. Et par spørsmål er blitt føyd til underveis. Også i perioden 1993-2000 foretok SSB årlig kartlegginger av holdningen til innvandrere, men spørsmålene som ble stilt da hadde en noe annen ordlyd enn dem som benyttes nå. Et par av dagens spørsmål lar seg imidlertid føre tilbake til 1993.

Resultatene fra kartleggingen har tidligere vært presentert i SSBs serie Notater. Fra og med 2007 har publiseringen skjedd i serien Rapporter. Resultatene har også blitt presentert og kommentert i publikasjonen ”*Innvandring og innvandrere*” i serien *Statistiske analyser* (SA 33, 50, 66, 83 og 103) utgitt annet hvert år siden 2000. De seneste utgavene av publikasjonen (SA) har i tillegg presentert data om holdninger til innvandrere fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen som viser hvordan Norge ligger i forhold til andre europeiske nasjoner.

I 1988 gjennomførte SSB i samarbeid med Norges samfunnsviteskapelige datatjeneste (NSD) en egen intervjuundersøkelse spesielt beregnet på å kartlegge holdninger til innvandrere og innvandring. Undersøkelsen ble gjentatt i oktober/november 1993. Gudmund Hernes og Knud Knudsen (1990, 1992, 1994) publiserte resultater fra disse tidlige holdningsundersøkelsene.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har finansiert denne rapporten.

Sammendrag

Undersøkelsen av holdninger til innvandrere og innvandring, utført av Statistisk sentralbyrå i juli/august 2010, viser at andelen som er helt eller nokså enig i at *"Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv"*, økte med 6 prosentpoeng i forhold til samme tid i 2009. Endringen er statistisk utsagnskraftig. I årets måling er hele 77 prosent helt eller ganske enig i utsagnet, mens bare 13 prosent er uenige. En så høy andel enige har ikke vært målt tidligere.

Det er også en økning i andelen som er helt eller ganske enig i at *"Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til norsk økonomi"*. 70 prosent er enige i dette, mens 15 prosent er uenige. Tilsvarende tall for 2009 var henholdsvis 68 og 14 prosent. Endringen fra i fjor til i år i holdningen til dette utsagnet er nesten stor nok til å være statistisk utsagnskraftig.

De to siste årene er det også blitt flere som slutter opp om utsagnet *"Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig"*. 51 prosent er enige i dette i 2010, mot 46 prosent i 2008. Når endringen ses i sammenheng over to år, framstår den som statistisk signifikant.

Av andre resultater kan nevnes at 88 prosent synes innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn. Bare 7 prosent er uenig i dette. 31 prosent er enig i at *"Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene"*, og 36 prosent er enig i at *"Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet"*. Majoriteten er imidlertid uenig i disse utsagnene, henholdsvis 53 og 54 prosent. Resten svarer enten "både og" eller "vet ikke". Dette er omtrent som ved undersøkelsen i fjor.

Vel 90 prosent benekter at de ville synes det var ubehagelig om de selv eller noen i den nærmeste familie fikk en innvandrer som hjemmehjelp eller om de fikk en innvandrer som nabo. Én av fire synes imidlertid det ville være ubehagelig om deres sønn eller datter ville ønske å gifte seg med en innvandrer. Det er samtidig 46 prosent som mener det bør bli vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge "sammenliknet med i dag", mens 42 prosent synes adgangen til å få opphold bør være uendret. Heller ikke her er oppfatningene vesentlig endret fra i fjor.

Resultatene fra årets undersøkelse er veid i forhold til frafallet. Høyt utdannede personer er erfaringsmessig mer positivt innstilt til innvandrere og innvandring enn lavt utdannede. Ved å sammenlikne de som ble intervjuet med dem som ble trukket ut for intervju, ser vi at lavt utdannede er underrepresentert blant de intervjuede. Samme tendens gjorde seg gjeldende i fjorårets undersøkelse, men i mindre omfang. Når vi tester statistisk om årets resultater er forskjellig fra fjorårets, veies begge undersøkelsene med hver sin frafallsvekt etter utdanningsnivå. I tabellene har vi for enkelhets skyld valgt å beholde 2009-resultatene uendret, det vil si uten å veie.

Befolkningens holdninger varierer etter bakgrunnsfaktorer som kjønn, alder, utdanning, bosted osv. Kvinner er i noen sammenhenger mer "innvandrervennlige" enn menn, men når det gjelder å gifte bort en sønn eller datter til en innvandrer, er de noe mer skeptiske. Med hensyn til alder er de eldste (67-79 år) de mest skeptiske, mens aldersgruppen 25-44 er mest positivt innstilt. Vi ser tegn til at også de nest eldste (45-66 år) orienterer seg i mer velvillig retning enn tidligere. Med høyere utdanning øker toleransen for innvandrere og innvandring. Det største skillet går mellom utdanning på videregående nivå og utdanning på universitets- eller høyskolenivå. Bosatte i de mest tettbygde strøkene og i Akershus-/Oslo-området er gjennomgående mer velvillig innstilt til innvandrere og innvandring enn personer bosatt andre steder i landet. Personer som har kontakt med innvandrere, inntar også mer "innvandrervennlige" standpunkter enn personer uten slik kontakt.

Abstract

The survey on attitudes towards immigrants and immigration conducted by Statistics Norway in July/August 2010 shows that the proportion agreeing strongly or on the whole that *“Most immigrants make an important contribution to Norwegian working life”* increased by 6 percentage points compared to the same period in 2009. The shift is statistically significant. In the present survey, a full 77 per cent agree strongly or on the whole with this statement, while only 13 per cent disagree. This is the highest recorded proportion of respondents agreeing.

There is also an increase in the proportion agreeing strongly or on the whole that *“Labour immigration from non-Nordic countries makes a mainly positive contribution to the Norwegian economy”*. Seventy per cent agree with this, whereas 15 per cent disagree. Comparative figures for 2009 were 68 and 14 per cent respectively.

During the last two years the assertion that *“Immigrants in Norway should endeavour to become as similar to Norwegians as possible”* has gained support. Fifty-one per cent agreed with this in 2010, compared with 46 per cent in 2008. When the change is seen in a two-year perspective, it is statistically significant.

The results of the survey also show that 88 per cent think that immigrants in Norway should have the same job opportunities as Norwegians. Only 7 per cent disagree with this. Thirty-one per cent agree that *“Most immigrants abuse the social welfare system”* and 36 per cent agree that *“Most immigrants represent a source of insecurity in society”*. The majority, however, rejects these statements; 53 and 54 per cent respectively. The remainder either respond that they “neither agree nor disagree” or “don’t know”. This is roughly the same as in last year’s survey.

More than 90 per cent deny that they would feel uncomfortable if they or someone in their closest family had an immigrant as a domestic help or if their neighbour was an immigrant. One out of four, however, thinks they would feel uncomfortable if their son or daughter wanted to marry an immigrant. Furthermore, 46 per cent think it should be more difficult for refugees and asylum seekers to obtain a residence permit in Norway “compared to today”, whereas 42 per cent think that the access to permits should remain unchanged. The attitudes here are also roughly the same as last year.

The results from this year’s survey have been weighted in relation to the non-response. Highly educated people are empirically more positive towards immigrants and immigration than the less educated. By comparing those who were interviewed with those who were selected for interview, we find that less educated people are underrepresented among those interviewed. A similar tendency was present last year, but not to the same extent. Therefore, when we test whether this year’s results are statistically different from last year’s results, both surveys are weighted with a non-response weight according to educational level. In the tables, we have for simplicity reasons chosen to keep the 2009 results unchanged, i.e. unweighted.

The population’s attitudes to immigrants and immigration vary according to background factors such as gender, age, educational level, place of residence etc. Women often have more positive attitudes than men, but when it comes to a son or daughter marrying an immigrant they are somewhat more negative. With regard to age, the most elderly (67-79 years) are the most sceptical, whereas the age group 25-44 is the most positively minded. We also see that the age group next to the oldest (45-66 years) tends to move in a more benevolent direction than before. Higher education is also associated with increased tolerance. Residents of the most urban regions and in the Akershus/Oslo area are generally more generous towards immigrants and immigration than those residing in other parts of the country. Persons who have contact with immigrants also have more positive attitudes towards immigrants and immigration than people without this kind of contact.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
2. Data	7
3. Hovedresultater	9
3.1. Spørsmål 1: Seks utsagn om innvandrere.....	9
3.2. Spørsmål 2: Eget forhold til innvandrere i tre forskjellige "scenarier".....	11
3.3. Spørsmål 3: Flyktninger og asylsøkeres adgang til opphold i Norge.....	12
3.4. Spørsmål 4: Personlig kontakt med innvandrere.....	13
3.5. Spørsmål 5: Holdning til arbeidsinnvandring.....	16
4. Hvilke endringer fra 2009 er statistisk signifikante?	17
5. Kommentarer til endringene fra 2009 til 2010.	21
6. Holdninger etter bakgrunnskjennetegn	24
6.1. Kjønn	24
6.2. Alder	25
6.3. Utdanningsnivå.....	25
6.4. Bostedsstrøk.....	26
6.5. Landsdel.....	27
6.6. Økonomisk hovedaktivitet.....	28
6.7. Antall arenaer for kontakt med innvandrere.....	28
6.8. Antall innvandrere som omfattes av kontakt.....	29
6.9. Hvor ofte kontakt med innvandrere?.....	29
6.10. Kvaliteten av kontakten med innvandrere (personlig erfaring).....	30
Litteratur	31
Vedlegg A	33
Vedlegg B	36
Figur og tabellregister	70

1. Innledning

Rapporten presenterer resultater fra Statistisk sentralbyrås (SSBs) årlige undersøkelse av befolkningens holdninger til innvandrere og innvandring foretatt i tredje kvartal 2010. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Integrerings- og mangfoldsavdelingen i Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Formålet er å lodde stemningen i befolkningen til forskjellige sider ved landets innvandrings- og flyktningspolitikk og til innvandrere som gruppe. Spørsmålssekvensen inngår i Statistisk sentralbyrås Reise- og ferieundersøkelse. Feltarbeidet for den aktuelle undersøkelsen fant sted i juli og august 2010.

Undersøkelsen inneholder de samme spørsmålene som er blitt stilt siden 2002. For et par av spørsmålene foreligger tidsserier helt tilbake til 1993. Et spørsmål om arbeidsinnvandring stilles for andre gang i år. Det ble introdusert i fjor i forbindelse med økningen i tallet på arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene i Øst-Europa etter utvidelsen av EU i mai 2004 og høykonjunkturen i årene som fulgte. Finanskrisen fra høsten 2008 endret noen av disse forutsetningene, men spørsmålet om synet på arbeidsinnvandring videreføres.

Innføringen av et nytt standardisert administrasjonssystem for intervjuundersøkelser i Statistisk sentralbyrå fra 2. kvartal i år – det såkalte System for intervjuvirksomheten (SIV) – har dessverre medført tekniske problemer som blant annet har resultert i at frafallet i år har økt ytterligere. For å kompensere for selektivt frafall etter utdanningsnivå er resultatene som presenteres i denne publikasjonen, veid med en frafallsvekt som retter opp skjevheter i nettoutvalget som henger sammen med fordelingen av utdanning.

2. Data

Den forventede gjennomsnittlige intervjutiden for Reise- og ferieundersøkelsen i tredje kvartal 2010 var 15 minutter. Hvis vi ser bort fra noen urimelig lange intervjutider (over halvtimen) som trolig må bero på feil i handteringen av det automatiske systemet for registrering av intervjutid, er intervjutiden for den øvrige delen av materialet (89 prosent) i gjennomsnitt på 13,8 minutter, det vil si omtrent som ved tidligere års undersøkelser.

Datainnsamlingen foregikk i tiden 1. juli til 21. august, to uker lenger enn opprinnelig planlagt. Intervjuene ble gjennomført over telefon med PC-assistanse. Grunnet tekniske vansker med nedlastingen av intervjuprogrammet blant intervjuerne mange steder i landet, måtte de fleste intervjuene gjennomføres ved den sentrale intervjuenheten i Oslo. Følgelig ble det denne gang ikke foretatt besøksintervju på undersøkelsen. I tidligere år har noen prosent av intervjuene vært besøksintervju. Instruksjonen har vært at besøksintervju bare benyttes hvis IO er uten telefon eller hvis det er strengt nødvendig for å unngå frafall.

I alt ble 2 000 personer i alder 16-79 år (per 31.12.2010) trukket ut for intervju. Blant disse gikk 12 personer til avgang pga. død eller flytting til utlandet og tilhører således ikke målpopulasjonen, det vil si dem vi ønsker å vite noe om. Bruttoutvalget utgjør dermed 1 988 personer. Av dem ble det ikke oppnådd intervju med 919 personer. Dette gir et frafall på 46,2 prosent, hvilket er 2,1 prosentpoeng høyere enn året før (tabell 2.1). Frafallsprosenten har som tabellen viser, økt hvert eneste år og er nå 17,4 prosentpoeng høyere enn i 2002 da intervjuerien ble innledet.

Tabell 2.1. Frafallprosent etter år.2002-2010

2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
28,8	30,0	33,3	34,7	34,7	36,0	43,7	44,1	46,2

Kilde: Omnibusundersøkelsene 2002-2004, Reise- og ferieundersøkelsene 2005-2010, tredje kvartal.

Bruttoutvalget på 1 988 personer ble trukket slik at det utgjør et statistisk representativt utvalg av målpopulasjonen. Når frafallet begynner å nærme seg 50 prosent av bruttoutvalget, er det påkrevet å undersøke om de som har latt seg intervju (nettoutvalget), er tilstrekkelig lik personene i bruttoutvalget med hensyn til egenskapene vi har mulighet til å sammenlikne. Er de ikke det, svekkes troen på at også andre egenskaper, spesielt holdningene, er tilstrekkelig likt fordelt i de to utvalgene.

Tabell 2.2. Fordeling av kjønn, alder, landsdel og utdanningsnivå (per oktober 2006) i undersøkelsens bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall, samt tilsvarende veide fordelinger i nettoutvalget. 2010. Prosent

Kjennemerker	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Veid nettoutvalg ¹
I alt	100,0 (N=1 988)	100,0 (N=1 069)	100,0 (N=919)	100,0 (N=1 069)
Kjønn				
Mann	49,9	49,8	50,2	49,9
Kvinne	50,1	50,2	49,8	50,1
Alder				
15-24 år	15,8	14,1	17,7	17,4
25-44 år	38,0	35,3	41,1	33,3
45-66 år	36,1	39,9	31,7	38,1
67-79 år	10,1	10,7	9,5	11,2
Landsdel				
Akershus og Oslo	23,9	25,2	22,5	24,3
Hedmark og Oppland	7,6	8,4	6,6	8,7
Østlandet ellers	18,7	18,5	18,9	18,7
Agder og Rogaland	14,7	13,7	15,9	13,9
Vestlandet	16,6	16,5	16,9	16,6
Trøndelag	8,7	8,2	9,2	8,2
Nord-Norge	9,7	9,5	9,9	9,7
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå	25,4	21,0	30,5	25,5
Videregående skolenivå	37,8	37,0	38,8	37,8
Universitets-/høgskolenivå, kort ..	21,8	28,3	14,4	21,7
Universitets-/høgskolenivå, lang ..	6,4	8,3	4,1	6,4
Uoppgitt	8,6	5,4	12,2	8,6

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.

Kilde: Reise- og ferieundersøkelsen 2010, tredje kvartal.

Tabell 2.2 viser at fordelingen etter *kjønn* er omtrent den samme i netto- som i bruttoutvalget. Selv om frafallet inneholder noen flere menn enn kvinner, påvirker det nesten ikke kjønnsfordelingen i nettoutvalget.

Nettoutvalget har en litt lavere andel personer i alder 44 år og yngre og en litt høyere andel personer over 44 år enn bruttoutvalget. Den yngste aldersgruppen er underrepresentert med nesten 2 prosentpoeng, mens den nest yngste gruppen er underrepresentert med nesten 3 prosentpoeng. Mest overrepresentert i nettoutvalget jamført med bruttoutvalget er aldersgruppen 45-66 år (nesten 4 prosentpoeng). Dette tilsvarer omtrent situasjonen slik den også var i fjorårets undersøkelse.

Når det gjelder fordelingen etter *landsdel*, er Akershus og Oslo denne gang noe overrepresentert i nettoutvalget, mens Agder og Rogaland er noe underrepresentert. Ingen av forskjellene mellom netto- og bruttoutvalget utgjør mer enn vel 1 prosentpoeng. Som i fjor er dette beskjedne forskjeller.

Forskjellene mellom netto- og bruttoutvalget er langt større når det gjelder *utdanningsnivå*. Tabellen viser at personer med kort eller lang universitets- eller høgskoleutdanning er overrepresentert med vel 8 prosentpoeng i nettoutvalget i forhold til i bruttoutvalget. Tilsvarende er personer med utdanning på grunnskole- eller videregående nivå underrepresentert med vel 5 prosentpoeng. Andelen uoppgitte er også 3 prosentpoeng lavere i nettoutvalget.

Fra tidligere vet vi at høy utdanning går sammen med mer velvillig innstilling til innvandrere og innvandring enn lav utdanning. Med en så sterk overrepresentasjon av de høyt utdannede i nettoutvalget i forhold til i bruttoutvalget, vil resultatene på holdningsspørsmålene høyst sannsynlig overdrive velviljen til innvandrere og innvandring i befolkningen. Dette kan motvirkes ved at resultatene veies med en

frafallsvekt som retter opp skjevheten i nettoutvalget med hensyn til utdanningsnivå.

Kolonnen lengt til høyre i tabell 2.2 viser fordelingen av de foran nevnte kjennmerkene når frafallsvekten er koplet inn. Etter utdanningsnivå er den veide fordelingen i nettoutvalget så godt som identisk med fordelingen av utdanningsnivå i bruttoutvalget. Dette illustrerer at vekten virker etter hensikten. At de høytutdannede ikke lenger er overrepresentert, innebærer utvilsomt at holdningene etter veiing er noe mindre imøtekommende overfor innvandrere og innvandring enn uten veiing. Hvilke konsekvenser har så veiingen for de øvrige fordelingene?

Etter kjønn er nå balansen eksakt den samme i brutto- og nettoutvalget. Det største avviket forekommer for aldersgruppen 25-44 år. Fra å være underrepresentert med nesten 3 prosentpoeng i nettoutvalget øker underrepresentasjonen etter veiing med ytterligere 2 prosentpoeng. Det innebærer at nettopp den aldersgruppen som vanligvis har størst sympati for innvandrere og innvandring reduseres i størrelse. Det er da også den av aldersgruppene som har høyest gjennomsnittlig utdanningsnivå. Veiingen fører samtidig til at den yngste og de to eldste aldersgruppene blir noe overrepresentert i forhold til i bruttoutvalget.

Veiingen har ingen særlig betydning for fordelingen av nettoutvalget etter landsdel. Den lille overrepresentasjonen av bosatte i Akershus og Oslo minsker noe, mens den lille overrepresentasjonen av Hedmark og Oppland øker tilsvarende. Utenom dette innebærer veiingen bare minimale justeringer.

Alt i alt vil de veide resultatene som presenteres i de følgende kapitler, trolig representere mer korrekte estimater for den reelle fordelingen av holdninger til innvandrere og innvandring i befolkningen i 2010 enn hva de uveide estimatene ville gjøre.

3. Hovedresultater

Hovedresultatene fra undersøkelsen i tredje kvartal 2010 presenteres nedenfor. Alle resultatene fra i år er veid med den omtalte frafallsvekten. Den eksakte ordlyden for alle spørsmålene gjengis i vedlegg A bak i rapporten. En test av hvilke endringer fra 2009 til 2010 som er statistisk signifikante (utsagnskraftige), presenteres i kapittel 4. Tallene fra 2009 og tidligere år i tabell 3.1 - 3.4 er på den annen side *ikke* veid og er således identisk med dem som ble publisert i fjorårets rapport (Blom 2009).

3.1. Spørsmål 1: Seks utsagn om innvandrere

Tabell 3.1 viser svarfordelingen for de seks utsagnene som inngår i spørsmål 1. Resultatene fra tidligere år er tatt med for å vise utviklingen over tid. Det siste utsagnet (f) mangler data fra 2002 da det først ble stilt i 2003. Når kommentarene refererer til andelen "enige" eller "uenige", er de to nivåene av "enig" eller "uenig" ("nokså" eller "helt") slått sammen og omtales under ett. Størrelsen på andelene som oppgis i teksten kan, på grunn av desimalavrunding, avvike +/-1 prosentpoeng fra hva som kan utledes av tabellen. Der endringene i svarfordelingen fra året før består i forskyvninger mellom kategoriene "helt enig" og "nokså enig" eller mellom "nokså uenig" og "helt uenig", kommenteres endringene gjerne i hele sin bredde. I tabell og figur 4.1 er alle svarkategoriene benyttet i beregningen av gjennomsnittene.

Andelen som er enig i at "*Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv*", økte med hele 6 prosentpoeng siden 2009 og er nå oppe i 77 prosent. Økningen var størst i andelen som sa seg "helt enig" i utsagnet. Andelen helt eller nokså enige er nå 2 prosentpoeng høyere enn i 2008 da andelen enige var på det hittil høyeste. Andelen uenige er uendret 13 prosent, mens andelen som svarer

”både og”, har gått ned med 7 prosentpoeng til 8 prosent (nær en halvering). Det er et gjennomgående trekk ved årets resultater at andelen ”både og”-svar er tilbake på omtrent samme nivå som i første halvdel av 2000-tallet, etter å ha vært en del høyere i årene 2007-2009.¹

Oppfatningen at *"Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene"* er blitt noe mer polarisert fra 2009 til 2010. Andelen som er enige i utsagnet øker med 2 prosentpoeng til 31 prosent, samtidig som andelen uenige øker med 3 prosentpoeng til 53 prosent. Økningene utliknes ved en nedgang i andelen ”både og” med 7 prosentpoeng og en økning i ”vet ikke”-andelen med 2 prosentpoeng. Andelen som er uenige i utsagnet har aldri tidligere vært så høy som nå. Den er 10 prosentpoeng høyere enn den var i 2002.

En liknende utvikling i holdningen kan iakttas for utsagnet *"Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge"*. Andelen enige i utsagnet øker med 2 prosentpoeng og andelen uenige med 1 prosentpoeng siden 2009. Samtidig har andelen ”både og”-svar gått ned med 5 prosentpoeng og andelen ”vet ikke”-svar opp med 2 prosentpoeng. Dette betyr at andelen enige nå er 72 prosent og andelen uenige 16 prosent. 9 prosent svarer ”både og” og 3 prosent ”vet ikke”.

Også når det gjelder utsagnet *"Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet"*, er svarene mer polariserte i år enn i fjor. ”Både og”-andelen reduseres med 7 prosentpoeng til 8 prosent, mens andelen enige og andelen uenige øker med 3 prosentpoeng hver til henholdsvis 36 og 54 prosent. ”Vet ikke”-andelen øker med 1 prosentpoeng til 2 prosent. Heller ikke når det gjelder dette utsagnet, har andelen uenige vært høyere tidligere om årene. I 2002 var den bare på 41 prosent.

Oppslutningen om utsagnet *"Alle innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn"* er lite endret fra i fjor. Svarfordelingen er da også svært skjevfordelt mellom enig og uenig. Andelen enige har gått ned med 1 prosentpoeng til 88 prosent, mens andelen uenige har økt med 1 prosentpoeng til 7 prosent. Det er også en nedgang i andelen som svarer ”både og” med 1 prosentpoeng. Det er noe overraskende at holdningen til dette utsagnet praktisk talt er uendret når andelen som er enig i at ”innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv”, har gått opp med 6 prosentpoeng.

Andelen som er ”helt enige” i at *"Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig"* øker med 6 prosentpoeng fra 2009 til 2010, samtidig som andelen ”nokså enige” synker med 2 prosentpoeng. Sammenlagt gir det en økning i andelen enige med 4 prosentpoeng til 51 prosent. Andelen uenige er uendret 39 prosent, mens ”både og”-andelen går ned 5 prosentpoeng til 8 prosent.

¹ Grunnen til dette er dessverre metodologisk. Det viser seg at svarkategorien ”både og” i årene 2007-2009 ikke har vært markert med en spesiell typografi (enten ved store bokstaver eller med grønn farge i stedet for svart) for å signalisere at den ikke skal leses opp for respondenten i alle utsagnene som inngår i spørsmål 1 (a-f), og 5. Det innebærer at flere respondenter i disse årene har fått vite at ”både og” foreligger som en svarkategori. Hvor de ville plassert seg dersom de ikke hadde fått vite om muligheten til å velge ”både og”, er ikke godt å vite. Enten ville de ha fordelt seg noenlunde jevnt på de to ”nabokategoriene” (dvs. 2 og 4) eller i henhold til fordelingen av de øvrige svarene på hver side av midten.

Tabell 3.1. Holdning til seks påstander om innvandrere. 2002-2010. Prosent

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
(a) "Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv."								
2002	100	18	48	12	14	5	2	1 410
2003	100	21	45	9	18	6	1	1 385
2004	100	21	47	10	15	6	2	1 320
2005	100	24	45	10	13	5	2	1 289
2006	100	26	46	10	12	5	1	1 288
2007	100	31	41	16	8	3	1	1 269
2008	100	33	42	15	7	2	1	1 113
2009	100	26	45	15	9	4	1	1 104
2010 ¹	100	31	47	8	10	3	1	1 056
(b) "Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene."								
2002	100	14	27	14	30	13	2	1 405
2003	100	14	25	10	33	15	2	1 384
2004	100	13	27	12	31	15	2	1 318
2005	100	12	25	10	30	20	4	1 289
2006	100	12	24	13	33	16	2	1 289
2007	100	11	20	21	27	18	3	1 269
2008	100	8	19	19	32	19	3	1 113
2009	100	9	20	19	34	17	2	1 103
2010 ¹	100	10	21	12	35	19	4	1 052
(c) "Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge."								
2002	100	24	39	12	14	8	2	1 409
2003	100	31	39	9	13	7	1	1 381
2004	100	27	39	10	14	8	1	1 318
2005	100	36	35	8	11	8	3	1 289
2006	100	31	37	11	13	7	1	1 289
2007	100	32	35	14	11	7	1	1 270
2008	100	33	38	12	10	5	2	1 111
2009	100	32	38	14	10	4	1	1 105
2010 ¹	100	34	38	9	10	5	3	1 055
(d) "Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet."								
2002	100	17	28	13	25	16	1	1 410
2003	100	17	28	10	28	17	1	1 385
2004	100	14	27	10	31	16	1	1 317
2005	100	13	27	10	26	23	2	1 286
2006	100	14	27	13	28	18	1	1 288
2007	100	11	23	19	27	19	1	1 272
2008	100	12	21	18	29	20	1	1 110
2009	100	10	23	15	33	19	1	1 103
2010 ¹	100	11	25	8	33	21	2	1 054
(e) "Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn."								
2002	100	60	26	4	6	4	1	1 410
2003	100	61	22	3	8	4	1	1 384
2004	100	64	23	3	6	4	0	1 319
2005	100	69	21	3	4	3	1	1 287
2006	100	62	24	4	6	4	1	1 288
2007	100	68	22	5	3	2	1	1 272
2008	100	70	20	5	4	2	0	1 113
2009	100	67	22	4	4	2	1	1 104
2010 ¹	100	66	22	3	5	3	1	1 053
(f) "Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig."								
2003	100	29	25	7	25	14	1	1 381
2004	100	25	27	8	26	13	0	1 318
2005	100	28	26	7	20	18	1	1 286
2006	100	24	25	10	26	14	1	1 288
2007	100	23	22	18	22	15	0	1 273
2008	100	22	24	15	26	14	0	1 110
2009	100	21	26	13	25	13	1	1 103
2010 ¹	100	27	24	8	27	12	2	1 054

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.
Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

3.2. Spørsmål 2: Eget forhold til innvandrere i tre forskjellige "scenarier".

Spørsmål 2 har ordlyden: "I de følgende spørsmålene forutsetter vi at innvandreren behersker norsk. Ville du synes det var ubehagelig dersom (a) du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer, (b) du fikk en innvandrer som ny nabo, eller (c) du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? Tabell 3.2 gjengir svarfordelingene for 2010 og alle tidligere år.

Tabell 3.2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere. 2002-2010. Prosent
"Ville du synes det var ubehagelig dersom

År	Alle	Ja	Nei	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
(a)..du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrер?"					
2002	100	11	88	1	1 410
2003	100	10	89	1	1 385
2004	100	10	90	1	1 319
2005	100	6	93	1	1 288
2006	100	8	91	1	1 286
2007	100	10	89	1	1 274
2008	100	10	90	1	1 109
2009	100	7	92	1	1 104
2010 ¹	100	7	91	2	1 054
b) "..du fikk en innvandrер som ny nabo?"					
2002	100	8	90	2	1 410
2003	100	9	89	2	1 384
2004	100	9	90	1	1 316
2005	100	6	92	1	1 288
2006	100	7	91	2	1 287
2007	100	8	91	1	1 270
2008	100	6	94	1	1 110
2009	100	6	93	1	1 104
2010 ¹	100	6	92	2	1 053
(c) "..du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrер?"					
2002	100	40	53	7	1 409
2003	100	37	58	6	1 380
2004	100	35	60	5	1 317
2005	100	33	61	7	1 288
2006	100	32	62	6	1 286
2007	100	32	64	4	1 269
2008	100	24	69	6	1 107
2009	100	25	70	5	1 102
2010 ¹	100	26	67	7	1 052

¹ Verdien er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.
Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

Andelen som synes det ville være ubehagelig å ha en *hjemmehjelp* med innvandrerbakgrunn for en selv eller andre i den nærmeste familien, er uendret fra i fjor 7 prosent. Nei-andelen går ned med 1 prosentpoeng til 91 prosent, mens andelen "vet ikke" øker med 1 prosentpoeng. Også på det neste spørsmålet – om det ville være ubehagelig å ha en innvandrер som *nabo* – er svarfordelingen i praksis uendret fra i fjor. 6 prosent svarer bekreftende, mens 92 prosent er uenige i utsagnet. 2 prosent svarer "vet ikke".

Andelen som synes det ville være ubehagelig å ha en sønn eller datter som ville *gifte seg* med en innvandrер, er 1 prosentpoeng høyere i 2010 enn året før, mens andelen som ikke ville føle noen ulempe ved det, sank med 3 prosentpoeng. Vet ikke-andelen økte med 2 prosentpoeng til 7 prosent. Det er nå 26 prosent som uttrykker motforestillinger mot et slikt ekteskap, mens 67 prosent ikke gjør det. Dette tilsvarer omtrent andelen i Sverige som i 1993 sa seg enig i utsagnet "*Jag skulle inte tycka om att få en innvandrare från en annan del av värleden ingift i familjen*". I 2009 hadde denne andelen sunket til 12 prosent i Sverige (Demker 2010).

3.3. Spørsmål 3: Flyktninger og asylsøkeres adgang til opphold i Norge.

Tabell 3.3 viser hva befolkningen svarer når de blir spurt om det bør bli lettere eller vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge "sammenliknet med i dag", eller om adgangen til å få opphold bør "være som i dag", det vil si uendret.

Tabell 3.3. Holdning til flyktningers adgang til Norge. 2002-2010. Prosent
”Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?”

År	Alle	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	5	39	53	2	1 408
2003	100	5	37	56	3	1 381
2004	100	6	44	47	2	1 317
2005	100	9	49	39	4	1 287
2006	100	7	46	45	2	1 288
2007	100	8	50	39	3	1 270
2008	100	7	51	38	4	1 108
2009	100	7	41	49	3	1 101
2010 ¹	100	6	42	46	6	1 052

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

Endringen i svarene fra i fjor er relativt liten. Andelen som synes det bør bli vanskeligere å få opphold, synker med 3 prosentpoeng til 46 prosent, mens andelen ”vet ikke” dobles til 6 prosent. 1 prosentpoeng flyttes fra dem som synes det bør bli lettere å få opphold (nå 6 prosent) til dem som synes adgangen til opphold for flyktninger og asylsøkere bør være ”som i dag”. Det er nå 42 prosent som mener adgangen til opphold bør være uendret.

3.4. Spørsmål 4: Personlig kontakt med innvandrere.

Neste spørsmål har til hensikt å måle graden av kontakt mellom majoritetsbefolkningen og innvandrere.² I hvilken grad gruppene omgås hverandre uttrykker noe om den sosiale integrasjonen av innvandrere. Vedleggstabellene viser også at omfanget av kontakt har betydning for hvilke holdninger som gjør seg gjeldende i befolkningen. Personer med mye kontakt med innvandrere gir gjerne uttrykk for mer liberale eller tolerante holdninger.

Tabell 3.4a. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, andel med kontakt. 2002-2010. Prosent

År	Alle	Ja	Nei	Tallet på personer som svarte
Kontakt med innvandrere?				
2002	100	67	33	1 408
2003	100	64	36	1 384
2004	100	67	33	1 318
2005	100	66	34	1 286
2006	100	68	32	1 288
2007	100	70	30	1 274
2008	100	74	26	1 111
2009	100	75	25	1 103
2010 ¹	100	75	24	1 054

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.

² ”Vet ikke” utgjorde 1 prosent av svarene.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

² Innvandrere inngår selvfølgelig også selv i utvalget, selv om de antas å ha et frafall som er større enn den øvrige befolkningens. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre framstår trolig i våre data som personer med stor innvandrerkontakt.

Tabell 3.4b. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, ulike areaner. 2002-2010. Prosent

	År	Ja	Nei	Tallet på personer som svarte
Andel med kontakt...				
På jobben	2002	41	59	1 408
	2003	40	60	1 382
	2004	39	61	1 318
	2005	42	58	1 285
	2006	41	59	1 288
	2007	45	55	1 271
	2008	48	52	1 111
	2009	50	50	1 103
	2010	49	51	1 045
	Blant venner/kjente	2002	27	73
2003		29	71	1 382
2004		29	71	1 318
2005		28	72	1 285
2006		31	69	1 288
2007		32	68	1 271
2008		32	68	1 111
2009		37	63	1 103
2010		38	62	1 045
I nabolaget		2002	22	78
	2003	23	77	1 382
	2004	24	76	1 318
	2005	20	80	1 285
	2006	24	76	1 288
	2007	24	76	1 271
	2008	26	74	1 111
	2009	30	70	1 103
	2010	29	71	1 045
	I nær familie	2002	9	91
2003		9	91	1 382
2004		9	91	1 318
2005		9	91	1 285
2006		10	90	1 288
2007		11	89	1 271
2008		13	87	1 111
2009		14	86	1 103
2010		12	88	1 045
På annen måte		2002	10	90
	2003	8	92	1 382
	2004	9	91	1 318
	2005	7	93	1 285
	2006	9	91	1 288
	2007	10	90	1 271
	2008	9	91	1 111
	2009	13	87	1 103
	2010	16	84	1 045

¹ Verdiene er veid slik at nettutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttutvalgets.
Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

Tabell 3.4c. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, antall areaner. 2002-2010. Prosent

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Antall areaner en har kontakt med innvandrere på									
Ingen kontakt	33	36	33	34	32	30	26	25	² 24
En	38	35	37	37	36	36	38	33	33
To	19	18	20	19	21	22	23	24	24
Tre	6	8	7	6	7	8	8	12	12
Fire	2	3	3	2	3	3	4	5	5
Fem	1	1	0	0	1	1	1	1	1
Alle	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Tallet på personer som svarte	1 408	1 382	1 318	1 286	1 288	1 271	1 111	1 103	1 045

¹ Verdiene er veid slik at nettutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttutvalgets.

² "Vet ikke" utgjorde 1 prosent av svarene. Selv om 75 prosent har kontakt med innvandrere, er andelen uten kontakt dermed 24 prosent.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

Tabell 3.4d. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, antall personer. 2003-2010. Prosent

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Antall innvandrere en har kontakt med								
Har ikke kontakt	36	33	34	32	30	26	25	² 24
En	6	6	6	4	5	5	5	4
To til fire	26	27	24	28	27	26	25	26
Fem til ti	19	19	20	21	23	33	27	36
Flere enn ti	14	15	15	15	15	18	19	20
Vet ikke	0	0	0	0	0	0	0	0
Alle	100	100	100	100	100	100	100	100
Tallet på personer som svarte	1 382	890	1 317	886	1 287	886	1 271	894
	890	1 317	886	1 287	886	1 111	819	1 103
								831
								1 044
								802

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.

² "Vet ikke" utgjorde 1 prosent av svarene. Selv om 75 prosent har kontakt med innvandrere, er andelen uten kontakt dermed 24 prosent.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

Tabell 3.4e. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, hyppighet. 2003-2010. Prosent

År	2003	2007	2008	2009	2010 ¹
Hvor ofte en vanligvis har kontakt med innvandrere.					
Har ikke kontakt	36	30	26	25	² 24
Sjeldnere enn månedlig	3	4	4	3	2
Månedlig	9	14	10	10	11
Ukentlig	23	36	28	31	34
Daglig	29	45	28	30	29
Alle	100	100	100	100	100
Tallet på personer som svarte	1 382	890	1 271	819	1 045
					803

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.

² "Vet ikke" utgjorde 1 prosent av svarene. Selv om 75 prosent har kontakt med innvandrere, er andelen uten kontakt dermed 24 prosent.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

Tabell 3.4f. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, personlig erfaring. 2003-2010. Prosent

År	2003	2007	2008	2009	2010 ¹
Personlig erfaring med kontakten med innvandrere					
Ingen kontakt	36	30	26	25	² 24
Hovedsakelig positiv	44	69	51	78	56
Både positiv og negativ	20	31	19	21	19
Hovedsakelig negativ	0	1	1	1	1
Alle	100	100	100	100	100
Tallet på personer som svarte	1 381	890	1 271	819	1 045
					803

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.

² "Vet ikke" utgjorde 1 prosent av svarene. Selv om 75 prosent har kontakt med innvandrere, er andelen uten kontakt dermed 24 prosent.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

Tabell 3.4. gjengir resultatene fra spørsmål 4 om kontakt med innvandrere inkludert diverse tilleggsspørsmål til dem som svarer at de har kontakt. Panel (a) viser at 75 prosent sier de har kontakt med innvandrere, samme andel som i 2009. I 2002 var tilsvarende andel 67 prosent. Økningen i andelen som har kontakt med innvandrere, kan rimeligvis ha sammenheng med at det har blitt flere innvandrere i Norge. I 2002 var andelen innvandrere 5,7 prosent, mens andelen i 2010 er 9,5 prosent (Statistisk sentralbyrå 2002: tabell 2, 2010a: tabell 1). Økningen i andelen som har kontakt med innvandrere, må ses i lys av dette. Dersom segregasjonen mellom gruppene vokser, vil imidlertid innvandrerandelen i samfunnet kunne vokse uten at andelen som har kontakt med innvandrere, endrer seg.

Etter det innlede spørsmålet om en har kontakt med innvandrere som bor i Norge, blir de som svarer "ja", bedt om å utdype "i hvilke sammenhenger" de har kontakt. "Er det på jobben, i nabolaget, blant venner og kjente, i nær familie eller på annen måte?" Panel (b) viser hva befolkningen svarer på dette. I "nei"-andelen inngår både de som overhodet ikke har kontakt med innvandrere, men også de som har kontakt på en annen arena enn den det er tale om. 49 prosent oppgir at de har kontakt på jobben, 38 prosent har kontakt med innvandrere blant venner og kjente.

29 prosent har kontakt i nabolaget, mens 12 prosent har kontakt i nær familie. 16 prosent oppgir at de har kontakt ”på annen måte”. De fleste endringene fra i fjor er i størrelsesorden 1 prosentpoeng. Når det gjelder kontakt i nær familie, er det en nedgang på 2 prosentpoeng, mens andelen som svarer ”på annen måte” øker med 3 prosentpoeng.

Panel (c) viser *antall arenaer* (eller ”sammenhenger”) den enkelte har kontakt med innvandrere på. Fordelingen er uendret fra 2009. 24 prosent er uten kontakt. 33 prosent har kontakt på én arena, mens 24 prosent oppgir to. De som har kontakt med innvandrere på tre eller flere arenaer, utgjør til sammen 18 prosent.

Fra og med 2003 stilte vi også spørsmålet ”*Hvor mange innvandrere har du kontakt med?*”. Panel (d) viser svarene på dette. Det gis både tall prosentuert på grunnlag av alle (inkludert dem uten kontakt), men også tall prosentuert bare av dem som *har* kontakt. Av dem som *har* kontakt med innvandrere, har 34 prosent det med to til fire personer, mens 35 prosent har kontakt med fem til ti personer. 5 prosent har kontakt med én innvandrer, mens 26 prosent har kontakt med flere enn ti innvandrere. Dette er minimalt forskjellig fra situasjonen i 2009.

I 2003 og de fire siste årene har vi også spurt om *hvor ofte* befolkningen har kontakt med innvandrere (panel e). Ukentlig kontakt har 44 prosent av dem som sier de har kontakt, mens 38 prosent har daglig kontakt. Månedlig eller sjeldnere kontakt er det bare 17 prosent av dem med kontakt som har. Sammenliknet med tallene fra 2009 er det en beskjeden glidning (på et par prosentpoeng) fra daglig til ukentlig kontakt.

I det siste tilleggsspørsmålet ber vi respondenten karakterisere *den personlige erfaringen* med kontakten (panel f). Er den hovedsakelig positiv, både positiv og negativ eller hovedsakelig negativ? Igjen er årets resultat påfallende likt fjorårets, i dette tilfelle helt identisk. 74 prosent av dem med kontakt karakteriserer kontakten som ”hovedsakelig positiv”. 25 prosent vurderer den som ”både positiv og negativ”, mens bare 1 prosent hevder den er ”hovedsakelig negativ”.

3.5. Spørsmål 5: Holdning til arbeidsinnvandring.

Som nevnt innledningsvis stilte vi et nytt spørsmål i fjor med sikte på å fange opp holdningen til arbeidsinnvandring. Etersom de nordiske landene har hatt felles arbeidsmarked siden 1954, og fordi arbeidsinnvandrere fra de nordiske landene knapt oppfattes av befolkningen som innvandrere, avgrenses spørsmålet til arbeidsinnvandring fra land utenom Norden.

Spørsmålet er plassert til slutt i vår sekvens om holdninger til innvandrere fordi vi ikke ønsker det skal påvirke respondentenes oppfatning av begrepet ”innvandrer” som inngår i flere av spørsmålene vi stiller uten at det blir nærmere definert³. Slik unngår vi at endringer i assosiasjonene rundt begrepet skal forstyrre muligheten til å sammenlikne svarene på spørsmålene tilbake i tid.

Spørsmålet om arbeidsinnvandring har ordlyden: *Til slutt en påstand om arbeidsinnvandring. Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til den norske økonomien. Er du helt enig i dette, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?* Det kan likne på et kunnskapsspørsmål, men intensjonen er at det skal si noe om holdningen til innvandring begrunnet i landets behov for og bruk av utenlandsk arbeidskraft. Årets og fjorårets svarfordeling er gjengitt i tabell 3.5.

³ I instruksene til undersøkelsen foreligger likevel en begrepsavklaring. Om innvandrere heter det at det siktes til personer med to utenlandsfødte foreldre med landbakgrunn fra Øst-Europa, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika og Sør-/Mellom-Amerika. Dette blir bare formidlet til respondenten dersom hun/han uttrykkelig ber om det.

Tabell 3.5. Holdning til arbeidsinnvandring fra land utenom Norden. 2009-2010. Prosent

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
”Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til norsk økonomi.”								
2009	100	24	44	17	11	3	2	1 101
2010 ¹	100	26	44	9	12	4	6	1 052

¹ Verdiene er veid slik at nettoutvalgets fordeling etter utdanning er den samme som bruttoutvalgets.

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2009-2010.

I alt 70 prosent er helt eller nokså enige i utsagnet, 2 prosentpoeng flere enn i 2009. Andelen uenige utgjør 15 prosent, en økning på 1 prosentpoeng. Dette balanseres mot en nedgang i andelen som svarer ”både og” på 8 prosentpoeng og en oppgang i andelen ”vet ikke” på 4 prosentpoeng. Til sammen er det 15 prosent som svarer ”både og” eller ”vet ikke”.

I år som i fjor er andelen som sier seg enig i utsagnet, noe lavere enn andelen som slutter opp om utsagnet ”*Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv*”. Diskrepansen er større i år enn i fjor (7 prosentpoeng mot i fjor 3). En skulle kanskje vente at holdningen til arbeidsinnvandring var mer positiv enn til innvandring generelt, idet arbeidsinnvandrere får opphold nettopp for å levere en tjeneste landet har behov for. At oppslutningen likevel er større om utsagnet ”*Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv*”, kan tenkes å henge sammen med at det sistnevnte utsagnet refererer til en del av befolkningen som allerede bor her, mens utsagnet om arbeidsinnvandring kan gi assosiasjoner i retning av nye innvandrere.

4. Hvilke endringer fra 2009 er statistisk signifikante?

Dataene som ligger til grunn for tabellene foran, stammer som nevnt fra intervju med et *utvalg* av befolkningen, ikke befolkningen selv. Det opprinnelige utvalget som ble trukket (etter avgang) forventes å være representativt for befolkningen i alder 16-79 år. Sannsynlighetsregning gjør det mulig å anslå hvor stort et intervall rundt et punktestimert må være for å gi 95 prosent sikkerhet for at den faktiske verdien i befolkningen ligger innenfor det anslåtte intervallet. Dette danner utgangspunktet for statistisk signifikanstesting.

Ettersom en sjelden eller aldri oppnår intervju med hele bruttoutvalget, introduseres en ekstra feilkilde ved at personene som lar seg intervju (nettoutvalget), ikke nødvendigvis har de samme egenskapene som personene som ble trukket ut. Dette er særlig alvorlig dersom det er systematiske skjevheter i gruppen av personer som lar seg intervju. Vi har tidligere vist at nettoutvalget denne gang er skjevt sammensatt etter utdanning. Personer med utdanning på grunnskole- og videregående nivå er underrepresentert i utvalget, mens høyskole- og universitetsutdannede er overrepresentert. Dette er uheldig ettersom folks holdninger til innvandrere og innvandring nettopp varierer etter utdanningsnivå. Lavt utdannede personer er mer negativt innstilt til innvandrere og innvandring enn høyt utdannede. For å rette opp denne feilkilden blir resultatene for 2010 veid med en frafallsvekt etter utdanningsnivå. Den sørger for å korrigere skjevheten i nettoutvalget med hensyn til fordelingen av utdanning.

Fjorårets undersøkelse viste også et stort frafall (44,1 prosent). Også da kunne vi konstatere at de grunnskoleutdannede var underrepresentert i nettoutvalget i forhold til i bruttoutvalget, mens personer med høyere utdanning var overrepresentert (Blom 2009: tabell 2.2). Forskjellene var likevel ikke fullt så store som i år, og vi unnlot å foreta oss noe i sakens anledning. Når vi nå i det følgende skal undersøke om holdningene som er målt i år er statistisk signifikant forskjellig fra fjorårets holdninger, stilles vi overfor spørsmålet om det bør innføres en fra-

fallsvekt også i fjorårets undersøkelse. Ved ikke å gjøre noe vil vi sammenlikne estimater fra i fjor som trolig er noe "vridd" imot "innvandervennlige" standpunkter, med årets resultater som er korrigerert for denne feilkilden. Det vil skape en noe uheldig sammenlikning.

Vi utvikler derfor en tilsvarende frafallsvekt for 2009-dataene som for 2010-dataene - en vekt som eliminerer skjevheten i utdanningsnivået i nettoutvalget. Det innebærer at gjennomsnittsverdien på de enkelte holdningsskalaene, gjengitt i Blom 2009: tabell 4.1 (midtre tallkolonne⁴), blir noe lavere (i størrelsesorden 0,01-0,05 lavere). Vi har likevel valgt å beholde prosentfordelingene i tabell 3.1-3.5 for 2009 uendret. I den grad innføringen av en frafallsvekt medfører endringer i tidligere oppgitte prosenter, er det sjelden tale om større endringer enn ± 1 prosentpoeng (maksimalt ± 2). For ikke å skape forvirring når det gjelder tidligere publiserte resultater, unnlater vi å endre disse.

Med dette utgangspunktet skal vi i det følgende teste om årets holdningsresultater er signifikant forskjellige fra fjorårets. Skal vi ha tillit til at to målinger er reelt forskjellige, må forskjellen mellom dem være tilstrekkelig stor og spredningen rundt gjennomsnittene (standardfeilen) tilstrekkelig liten. I motsatt fall kan den målte forskjellen skyldes sjansevariasjon i tilknytning til trekkingen av utvalgene.

Vi undersøker dette ved å estimeres sannsynligheten for at endringene i de målte verdiene fra i fjor til i år i virkeligheten er null. Til det benyttes en tosidig t-test for forskjellen mellom gjennomsnittene i de to fordelingene. I spørsmål 1 og 5 betraktes svarene som skårer på en 5-punkts skala der *vet ikke* og *vil ikke svare* er satt til uoppgitt. Data ordnes slik at stigende verdier betyr økende "innvandervennlighet". Verdiene knyttet til de forskjellige svarkategoriene må dermed omkodes for noen av utsagnene (jf. spørsmål 1a, c og e og spørsmål 5). Spørsmål 3, som har tre verdier, må også kodes om. Signifikanstesten forutsetter at det ikke er noen ekstra skjevhet i overgangen fra bruttoutvalg til nettoutvalg for kjennmerkene som skal undersøkes, det vil si for holdningsvariablene.

Signifikanstesten viser sannsynligheten for at gjennomsnittet på skalaen i 2010 i virkeligheten er lik gjennomsnittet på skalaen i 2009 (den såkalte "nullhypotesen", H_0). Er sannsynligheten for dette liten (under 5 prosent), forkastes nullhypotesen om at det ikke er noen reell endring i opinionen, til fordel for alternativhypotesen om at gjennomsnittene er forskjellige, og at holdningen *har* endret seg fra i fjor til i år. Tabell 4.1 viser gjennomsnittene på skalaene i 2009 og 2010 (\bar{x}_{2009} og \bar{x}_{2010}) og sannsynligheten (p) for at nullhypotesen om ingen endring er korrekt. Hvert av de to utvalgene er veid med sine respektive frafallsvekter.

Kolonnen lengst til høyre i tabellen viser at den observerte forskjellen i befolkningens reaksjon på utsagn 1a, om nytten av innvandrernes innsats i arbeidslivet, er statistisk signifikant. Sannsynligheten for at befolkningen har svart *det samme* i 2010 som året før på dette spørsmålet, er så liten ($p=0,0013$) at vi forkaster denne muligheten (H_0) og antar i stedet alternativhypotesen at opinionen er reelt forandret fra 2009 til 2010 i synet på dette spørsmålet.⁵

Også på det nye spørsmålet om verdien av arbeidsinnvandring fra land utenom Norden viser tabell 4.1 at opinionen har endret seg i en størrelsesorden som nærmer seg statistisk signifikans ($p=0,0634$). Det kan synes rart at den lille økningen i andelen som er enige i utsagnet fra 68 til 70 prosent nesten er statistisk signifikant på 5-prosentsnivå, men forklaringen ligger i at vi her har veid 2009-dataene. Det medfører at andelen enige i 2009 "krymper" til 66 prosent når vekten er koplet inn.

⁴ Ved en feil i fjorårets rapport er denne kolonnen merket med \bar{x}_{2008} i tabellhodet, mens det riktige skulle vært \bar{x}_{2009} .

⁵ Dersom "både og"-andelen "krympes" til 8 prosent i 2009 og de resterende prosentene fordeles mellom "nokså enig" og "nokså uenig" etter nøkkelsen $\frac{3}{4}$ og $\frac{1}{4}$, er endringen fortsatt signifikant. ($p<0,027$). Ved lik fordeling på de to svaralternativene endres ikke p-verdien i det hele tatt fra hva som vises i tabellen. Jf. fotnote 1 side 10.

Målt mot denne ”bunnlinjen” betyr årets måling en økning i andelen enige på 4 prosentpoeng.⁶

For ingen av de øvrige spørsmålene som listes i tabellen, er endringen i de målte verdiene fra 2009 til 2010 statistisk signifikante. Sannsynligheten er relativt stor (14-72 prosent) for at forskjellen i resultatene vi har målt i år i forhold til i fjor, ikke reflekterer reelle endringer i befolkningens holdninger, men skyldes sjansesvariasjon i forbindelse med utvalgene som er trukket. Vi kan derfor ikke forkaste H_0 for disse.

Tabell 4.1. Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandringspolitikk. 2009-2010. Gjennomsnitt på skala¹ (\bar{x}) og t-test for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant. Veide verdier.² Standardfeil i parentes.

Utsagn	\bar{x}_{2009}	\bar{x}_{2010}	p for t under ³ H ₀
Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv (Spm 1a)	3,79 (0,032)	3,93 (0,032)	0,0013
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene (Spm 1b)	3,25 (0,037)	3,33 (0,040)	0,1443
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge (Spm 1c)	3,82 (0,034)	3,88 (0,037)	0,2372
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet (Spm 1d)	3,24 (0,039)	3,29 (0,042)	0,4188
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn (Spm 1e)	4,48 (0,028)	4,46 (0,030)	0,7238
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig (Spm 1f)	2,80 (0,042)	2,72 (0,044)	0,1628
Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til den norske økonomien. (Spm 5)	3,73 (0,032)	3,82 (0,034)	0,0634
Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag? (Spm 3)	1,55 (0,019)	1,57 (0,019)	0,3849

¹ Fem-punkts skala for de sju første utsagnene (spm1a-f, spm5) og tre-punkts skala for det åttende (spm3). Svarfordelingene er omkodet slik at høye verdier uttrykker «innvandrervennlig» holdning for samtlige utsagn.

² For årene 2009 og 2010 er verdiene veid slik at nettoutvalgenes fordeling etter utdanning er den samme som de respektive bruttoutvalgenes fordeling.

³H₀: $\bar{x}_{2010} = \bar{x}_{2009}$

Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2009-2010.

Spørsmålene om respondenten ville finne det ubehagelig å ha en innvandrere som hjemmehjelp, nabo eller nært familiemedlem (spørsmål 2) har bare to utfall, *ja* og *nei*, når *vet ikke* og *vil ikke svare* settes til uoppgitt. I stedet for å se svarene som skårer på en skala med bare to verdier og teste om gjennomsnittene er signifikant forskjellige, benyttes en kji-kvadrattest til å undersøke om svarfordelingene er betinget av intervjuår eller ikke. Kji-kvadratet (χ^2) uttrykker størrelsen på avviket mellom de observerte verdiene og de forventede verdiene ved statistisk uavhengighet mellom holdning og intervjuår. Jo større kji-kvadratet er, desto mindre sannsynlig er det at holdning og intervjuår er statistisk uavhengige størrelser (jf. tabell 4.2).

⁶ Ved tilsvarende operasjon som beskrevet i fotnote 5 for dette spørsmålet, er endringen fra 2009 til 2010 langt fra statistisk signifikant (p<0,384).

Tabell 4.2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2009-2010. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant¹ (DF=1). Veide verdier²

Spørsmål:	χ^2	p-verdi
Ville du synes det var ubehagelig dersom		
..du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer? (Spm 2a)	0,101	0,7504
..du fikk en innvandrer som ny nabo? (Spm 2b)	0,107	0,7431
..du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? (Spm 2c)	0,175	0,6760

¹ H₀: Holdningen i 2010 er lik holdningen i 2009.

² For årene 2009 og 2010 er verdiene veid slik at nettoutvalgenes fordeling etter utdanning er den samme som de respektive bruttoutvalgenes fordeling.

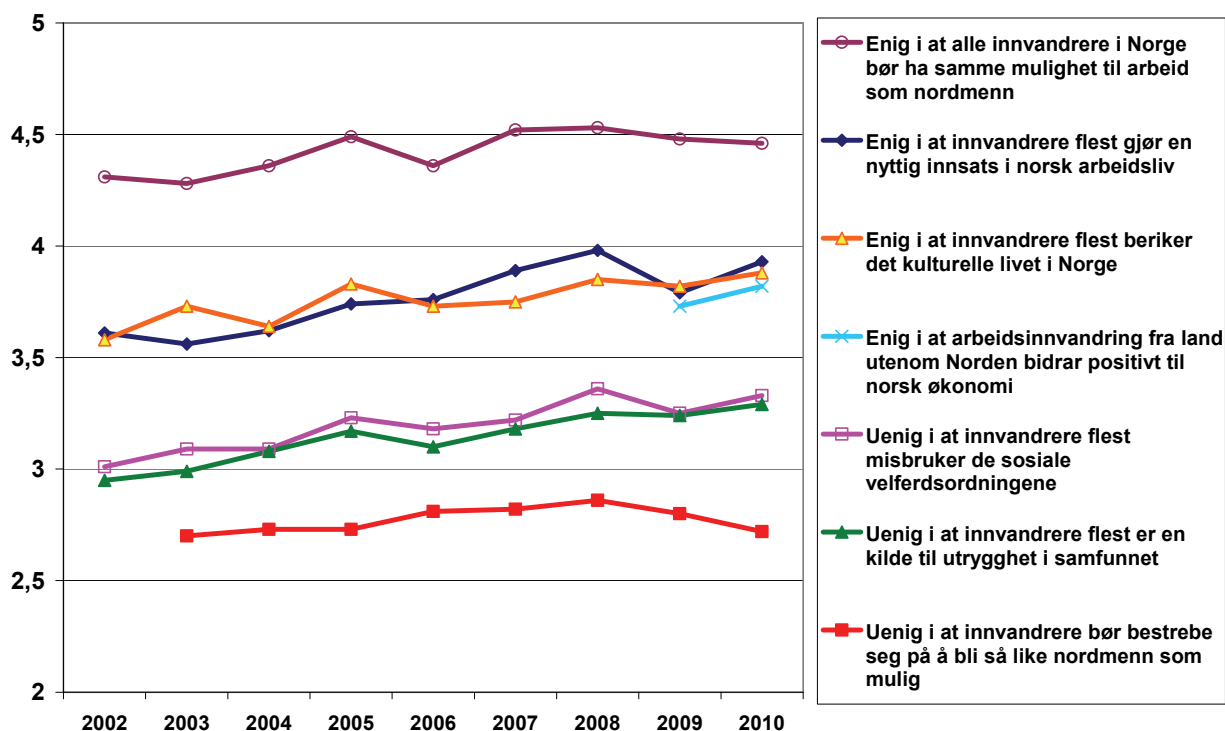
Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2009-2010.

Ifølge tabellen er sannsynligheten svært høy (fra 67 til 75 prosent) for at holdningene som fanges opp ved disse tre spørsmålene, ikke har endret seg fra 2009 til 2010. Som vist i tabell 3.2 er det da også bare minimale endringer i svarfordelingen på disse spørsmålene. I de to første er det en nedgang i ”nei”-andelen på 1 prosentpoeng, mens ”nei”-andelen på det siste spørsmålet er redusert med 3 prosentpoeng. For alle spørsmålene må vi beholde nullhypotesen om at holdningen i befolkningen kan være uendret fra i fjor.

Figur 4.1 gir et bilde av utviklingen over tid fra 2002 til 2010 i holdningen til de sju utsagnene i spørsmål 1 og 5. Figuren viser gjennomsnittet på fempunktsskalaer når spørsmålene er ”vendt” slik at høye verdier uttrykker ”innvandervennlige” eller liberale standpunkter. For årene 2009 og 2010 er det de *veide* verdiene fra tabell 4.1 som benyttes. Hovedtendensen er preget av stabilitet, men med en viss utvikling i retning av mer innvandervennlighet over tid. Vi ser at kurven for spørsmålet om verdien av innvandreres arbeidsinnsats vipper ned i 2009, men opp igjen i 2010. Som det vil framgå av neste kapittel, tolker vi dette som en forbigående effekt av finanskrisen. Den korte kurven for spørsmålet om effekten av arbeidsinnvandring på økonomien viser en nesten like sterk stigning for de to årene vi har data fra.

Også kurven som illustrerer hvordan befolkningen avviser troen på at innvandrere misbruker de sosiale trygdeordningene, peker noe nedover i 2009 og opp igjen i 2010. Disse endringene var verken i fjor eller i år statistisk signifikante. Endelig kan vi iakttå en nedgang i tendensen til å avvise at innvandrere bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig. En nærmere undersøkelse viser at endringen fra 2008 til 2010 er statistisk signifikant i dette spørsmålet hvis utfallet for disse to årene sammenliknes med hverandre ($p < 0,021$).⁷

⁷ En reduksjon av ”både og”-andelen i 2008 til samme nivå som i 2010 og fordeling av overskytende svar på de to nærstående kategoriene ”nokså enig” og ”nokså uenig” i forholdet 1:1 (slik svarene var fordelt i 2008), endrer ikke signifikansnivået.

Figur 4.1. Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandring i spørsmål 1 og 5, 2002-2010. Gjennomsnitt på fempunktsskala.¹

¹ Høye verdier innebærer "innvandrervennlige" eller liberale holdninger. For 2009 og 2010 er verdiene veide.
Kilde: Holdninger til innvandrere og innvandring 2002-2010.

5. Kommentarer til endringene fra 2009 til 2010

Som demonstrert i kapittel 3 og 4 er det bare én av endringene i de målte holdningsindikatorene som er statistisk signifikant. Det gjelder responsen på utsagnet "Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv" (spørsmål 1a). Mens 71 prosent⁸ av befolkningen sa seg helt eller nokså enig i dette i 2009, var andelen steget til hele 77 prosent i årets undersøkelse. Andelen uenige var uendret 13 prosent. Et beslektet spørsmål om arbeidsinnvandring (spørsmål 5) gav også en oppslutning i år som var svært nær ved å være signifikant høyere enn fjorårets (når denne er veid med frafallsvekt). Det gjaldt utsagnet "Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til norsk økonomi". 70 prosent sa seg helt eller nokså enig i dette i 2010, en økning på 2 prosentpoeng fra året før (eller 4 prosentpoeng når 2009-dataene veies). At "både-og"-alternativet ble handtert annerledes i 2009 enn i 2010 (jf. fotnote 1) røkker øyensynlig ikke ved konklusjonen at endringen i svarene til spørsmål 1a er statistisk signifikant (jf. fotnote 5). Det kan det imidlertid gjøre for spørsmålet om arbeidsinnvandring (jf. fotnote 6).

Hva kan forklaringen på disse endringene i folks holdninger være? Vi tror svaret må søkes i utviklingen på arbeidsmarkedet eller hvordan de økonomiske realitetene oppfattes av befolkningen. Vi har annetsteds vist at oppslutningen om utsagnet "Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv" og konjunktursituasjonen i Norge slik den avspeiles i størrelsen på arbeidsledigheten, synes å bevege seg motsatt av hverandre. Ved lav ledighet øker oppslutningen om utsagnet og omvendt (Blom 2010). Da den registrerte ledigheten steg fra 1,8 prosent i juli 2008 til 3,0 prosent i juli 2009 (NAV 2010), sank også andelen i befolkningen som sa seg enig i utsagnet fra 75 prosent i 2008 til 71 prosent i 2009.

⁸ 70 prosent dersom 2009-dataene veies, slik som omtalt i kapittel 4.

Selv om det ikke nødvendigvis er noen årsakssammenheng her, vil majoritetsbefolkningen oftere oppfatte innvandrere som konkurrenter på arbeidsmarkedet i økonomiske nedgangstider enn i gode tider. Hva viser så statistikken om utviklingen på arbeidsmarkedet fra juli 2009 til juli 2010? Ifølge NAVs månedstall for registrerte helt ledige var ledigheten uendret 3,0 prosent ved utgangen av juli 2010, det vi si midt i vår feltarbeidsperiode. Heller ikke sesongjusterte månedstall fra Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) viste noen nedgang i ledigheten fra juli 2009 til juli året etter (Statistisk sentralbyrå 2010b). Vi må dermed konstatere at den faktiske utviklingen i ledigheten i det aktuelle tidsrommet ikke gir grunn til å forvente noen økning i andelen som synes innvandrere gjør en nyttig innsats i arbeidslivet.

Når det likevel ble målt signifikant større oppslutning om dette utsagnet i 2010, må vi se oss om etter andre mulige forklaringer. Det er da nærliggende å tro at det kan være befolkningens *oppfatning* av egen økonomi eller landets økonomi som har endret seg siden i fjor sommer. Det kan her være naturlig å konsultere det såkalte "forventningsbarometeret" for å se om det er påvist eventuelle endringer i befolkningens "økonomiske optimisme" i den aktuelle tidsperioden.

Forventningsbarometeret er en landsrepresentativ spørreundersøkelse som gjennomføres kvartalsvis av TNS Gallup på oppdrag fra Finansnæringens Fellesorganisasjon (tidligere fra Sparebankforeningen). Indikatoren beregnes som et gjennomsnitt av differansen mellom positive og negative svar på fem spørsmål om egen husstands og landets økonomi siste år, forventninger om husstandens/-landets økonomi neste år og et spørsmål om tidspunktet for eventuelle kjøp av større husholdningsartikler.

Barometeret viser at indikatoren har gått kontinuerlig opp (med tilhørende økt optimisme) fra andre kvartal 2009 til andre kvartal 2010, justert for sesongvariasjoner og trender. Oppgangen fortsetter gjennom tredje kvartal 2010 da feltarbeidet for vår holdningsundersøkelse fant sted. Feltarbeidet for Forventningsbarometerets innledes 19. august, to dager før vår holdningsundersøkelse avsluttes. I kommentarene til undersøkelsen som ble publisert i september, heter det følgende:

"Husholdningenes tillit til landets og egen økonomi stiger og er nå tilbake på nivået fra før finanskrisen. (-) Sammenlignet med en tilsvarende måling for tre måneder siden er det særlig aldersgruppen 60 pluss som ser lysere på den økonomiske fremtiden" (Finansnæringens Fellesorganisasjon 2010).

Også Statistisk sentralbyrå gir uttrykk for mer optimisme i omtalen av konjunkturutviklingen i tredje kvartal 2010 sammenliknet med tredje kvartal året før.⁹ Det viser at befolkningens holdninger slik de nedfelles i Forventningsbarometeret, ikke er uten en viss forankring i fagøkonomenes vurderinger.

Når det gjelder utsagnet "*Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til norsk økonomi*", kan det være av interesse å undersøke

⁹ 3. kvartal 2009: "Norsk økonomi er altså på ingen måte skjermet fra den internasjonale nedgangen. Aktivitetsnedgangen i Norge er imidlertid vesentlig lavere enn i de aller fleste andre OECD-land, men likevel meget kraftig. Sesongjusterte tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap viser at BNP Fastlands-Norge har falt med 1,7 prosent gjennom de to siste kvartalene og arbeidsløsheten øker klart, om enn fra et meget lavt nivå. Utviklingen peker i retning av en betydelig konjunkturedgang både i dybde og varighet" (Statistisk sentralbyrå 2009b).

3. kvartal 2010: "Også i norsk økonomi har veksten vært positiv, men svak det siste året. Konjunkturedgangen fortsetter således, men den er mer moderat enn for vel et år siden. Nedgangen i bruttoinvesteringene i fastlandsnæringene og i boliger trekker veksten ned, mens konsumveksten har vært ganske høy. Vi forventer at nedgangen i investeringene gradvis vil stoppe opp i løpet av andre halvår i år. Det vil bidra til et oppsving i BNP-veksten i 2011, men neppe nok til at man kan snakke om et konjunkturomslag før i 2012. Det skyldes at konsumveksten blir noe lavere og at drahjelp fra internasjonal økonomi er liten. Høyt kostnadsnivå og sterk krone gjør konkurranseutsatte virksomheter må regne med å tape markedsandeler framover" (Statistisk sentralbyrå 2010c).

hvordan ledigheten blant innvandrere og arbeidsinnvandringen utviklet seg i kjølvannet av finanskrisen. Ifølge NAV steg tallet på registrerte helt arbeidsledige innvandrere fra 4,6 prosent i august 2008 via 7,4 prosent i 3. kvartal 2009 til 7,9 prosent i 3. kvartal i 2010 (Statistisk sentralbyrå 2009a, 2010d). Blant innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, som for størstedelen er arbeidsinnvandrere, var tilsvarende tall 2,3 prosent i 2008, 8,2 prosent i 2009 og 8,9 prosent i 2010 (alle i august måned). Som forventet rammet ledigheten innvandrere hardere enn befolkningen som helhet, men økningen i ledigheten fant særlig sted i en tidlig fase av finanskrisen og er nå under utflating.

I 2009 gikk tallet på nye arbeidsinnvandrere ned ca. 20 prosent fra året før (Statistisk sentralbyrå 2010e). Det hadde tidligere i årene fra 2003 til 2008 vært en eksplosiv vekst i tallet på arbeidsinnvandrere til Norge fra land utenom Norden på grunn av EUs utvidelse til Øst-Europa i 2004 og på grunn av oppsvinget i norsk økonomi. Antallet økte fra 2 400 i 2003 til 23 200 personer i 2008. Trass i nedgangen i 2009 var likevel tallet på nye arbeidsinnvandrere det året høyere enn noen gang før 2007. Foruten bofaste innvandrere er det også innvandrere på korttidskontrakter som forventes å reise igjen innen seks måneder. Det ble 7 prosent færre av dem i tiden fra fjerde kvartal 2008 til fjerde kvartal 2009, men de utgjorde likevel nesten 75 000 personer i fjerde kvartal 2009. Størst var nedgangen i tallet på korttidsarbeidere fra EU-landene i Øst-Europa, spesielt polakker (18 prosent) (Statistisk sentralbyrå 2010f). Tallene viser at arbeidsinnvandringen sank i forbindelse med finanskrisen, men den spiller fortsatt en viktig rolle i norsk arbeidsliv. Dette gir ikke grunnlag for å verdsette arbeidsinnvandringen lavere etter finanskrisen inntrådte, hvilket da befolkningen heller ikke gjør.

Årsaken til endringer i befolkningens holdninger kan eventuelt også søkes i nyhetsbildet, særlig i tiden før og under feltarbeidet. Av saker som ble slått opp i media mens feltarbeidet pågikk og som kan tenkes å ha påvirket holdningene, er blant annet oppstanden på de statlige ventemottakene på Fagerli i Nannestad og Lier ved Drammen i begynnelsen av juli 2010. Beboerne på mottakene protesterte mot forholdene ved å knuse vinduer og sette fyr på bygningene. Ventemottakene er midlertidige botilbud for asylsøkere som skal uttransporteres etter endelig avslag på søknaden om asyl. Etter ødeleggelsene ble beboerne flyttet til andre mottak, blant annet Haslemoen i Våler der det senere også brøt ut opptøyer med ildspåsettelse. Ordningen med ventemottak er nå besluttet avvirket og skal erstattes i 2011 av såkalte retursentra (UDI 2010a).

Hendelser som dette kan tenkes å øke skepsisen til flyktninger og asylsøkere i befolkningen og redusere viljen til å innrømme beskyttelse. Når data likevel ikke viser noen tendens i den retning, kan det teoretisk tenkes at de negative hendelsene på ventemottakene bevisst eller ubevisst balanseres mot nedgangen i asylsøkerantallene som ble kjent utover våren og sommeren. Mens 17 226 personer søkte om asyl i 2009 (UDI 2010b: tabell 16), er UDIs prognose for 2010 10 000 asylsøkere (UDI 2010c), med andre ord betydelig lavere enn året før. Vi har tidligere vist at viljen til å gi opphold til flyktninger og asylsøkere tenderer til å øke når færre søker om asyl, og omvendt (Blom 2010).

En vel så dramatisk sak som nådde avisenes forsider i begynnelsen av juli 2010, var arrestasjonen av tre menn i trettiårene av utenlandsk opprinnelse, siktet for å ha planlagt terrorhandlinger på norsk jord og for å ha inngått "terrorforbund". Den antatte hovedmannen var norsk statsborger. Den danske avisen Jyllands-Posten og den kinesiske ambassaden i Oslo ble utpekt som mulige mål for et planlagt attentat. Det ble videre hevdet at de siktede hadde tilknytning til al-Qaida. Både statsministeren og justisministeren avbrøt sine ferier da saken ble kjent i media for slik å understreke alvoret.

Disse hendelsene som begge fikk stor oppmerksomhet i begynnelsen av juli, synes imidlertid ikke å ha satt spor etter seg i våre målinger. Mest nærliggende ville det

vært om utsagnet ”*Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet*” hadde fått økt oppslutning i forbindelse med dette, men så er ikke tilfelle.

I stedet vil vi rette oppmerksomheten mot økningen over to år i andelen som er enige i at ”*Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig*”. Som nevnt er endringen statistisk signifikant hvis årets svarfordeling sammenliknes med svarfordelingen i 2008. Etter flere år med nedgang i forventningen om at innvandrere skal bli mest mulig ”norske”, ser vi igjen at dette standpunktet vinner oppslutning. Vår gjetning er at det kan være befolkningens reaksjon på holdninger og handlinger blant noen innvandrere som oppleves som å stå i kontrast til hardt tilkjempede verdier og rettigheter i det norske samfunnet, som likestilling mellom kjønnene, toleranse for seksuelle minoriteter, ytringsfrihet osv. Vi sikter til bruk av hodeplagg blant kvinner og jenter, ønske om å innføre muslimsk lov innen familieretten, krav om segregerte omgangsformer mellom kjønnene, egne bluferdighetsregler i forbindelse med skolens gymnastikk-undervisning, selvpålagt sensur i omtalen av religiøse dogmer og tradisjoner osv. Senere undersøkelser vil gi bedre grunnlag for å vurdere om holdningsendringen vi ser konturene av her, er uttrykk for en reell endring eller snarere er et tilfeldig utslag.

6. Holdninger etter bakgrunnskjenne tegn

Holdningene til innvandrere og innvandring varierer etter demografiske og sosiale kjennetegn i befolkningen. Resultatene fra det ene år til det andre er gjennomgående stabile, selv om den langsiktige tendensen siden 2002 har gått i retning større toleranse og imøtekommenhet (jf. figur 4.1). Nedenfor kommenteres de viktigste mønstrene i datamaterialet fra 2010 etter kjønn, alder, utdanningsnivå, bostedsstrøk, landsdel, økonomisk hovedaktivitet, grad av kontakt med innvandrere og personlig erfaring med kontakten. Tabellene, som gjengis i vedlegg B, er organisert i bolker etter den uavhengige variabelen. Kontakt med innvandrere er operasjonalisert på fire forskjellige måter: antall arenaer for kontakt, hvor mange innvandrere som omfattes av kontakten, hvor ofte kontakten forekommer og personlig erfaring med kontakten. De forskjellige gradene av kontakt med innvandrere kan selvfølgelig også studeres som avhengige variabler som varierer etter kjønn, alder, utdanningsnivå osv., og det gjøres da også. Samme variabel vil dermed kunne opptre både som uavhengig og avhengig variabel i samme tabell, men slike tabeller er her utelatt. Til slutt i rekken av avhengige holdningsvariabler er det nye spørsmålet om synet på arbeidsinnvandring plassert.

For å forenkle lesningen er kategoriene ”helt (u)enig” og ”nokså (u)enig” slått sammen til ”(u)enig” i tabellene. Alle tabellene er kjørt med frafallsvekten som er omtalt foran.

6.1. Kjønn

Kjønn har gjennomgående lite å si for holdningene til innvandrere og innvandring. Der det likevel er forskjeller etter kjønn, er det ofte kvinner som er noe mer liberale enn menn. Eksempler på dette er at 29 prosent av kvinnene mener innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene, mot 33 prosent av mennene. Et annet eksempel er at 74 prosent av kvinnene mener innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge, mens 71 prosent av mennene er av samme oppfatning. Menn er også mer tilbøyelige enn kvinner til å oppfatte innvandrere som en kilde til utrygghet (38 mot 34 prosent). Som det framgår er forskjellene små, og ikke alltid statistisk signifikante. På den annen side er kvinner mer urolige ved tanken på at sønner eller døtre skulle ville gifte seg med en innvandrer. 69 prosent av mennene og 65 prosent av kvinnene avviser at de har motforestillinger mot en slik allianse. Størst forskjell mellom kjønnene forekommer i synet på arbeidsinnvandring. 73 prosent av mennene tror arbeidsinnvandring fra land utenom Norden er bra for økonomien, mens tilsvarende andel blant kvinnene er 68 prosent.

Menn er samtidig også mer avvisende til denne påstanden enn kvinner (17 mot 13 prosent). Menns holdninger er med andre ord mer polarisert, mens kvinner oftere gir uttrykk for at de ikke vet eller lar være å velge side.

6.2. Alder

Denne gang ser vi konturene av et nytt mønster i holdningene til innvandrere og innvandring etter alder. Mens det tidligere var vanlig at befolkningen la for dagen stadig mindre imøtekommenhet etter hvert som de ble eldre, eventuelt med de nest yngste (25-44 år) som de mest vennligstilte, ser vi nå at de nest eldste (45-66 år) ikke står særlig tilbake for de yngste i graden av imøtekommenhet. I noen tilfeller er faktisk de nest eldste minst like eller mer innvandrervennlige enn den yngste aldersgruppen (16-24 år). Eksempler har vi i holdningen til utsagnet *"Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge"*. Her sier 76 prosent av de nest eldste seg enige, mot bare 72 prosent av de yngste. De yngste er den av alle aldersgruppene som i størst grad sier seg uenig i utsagnet (19 prosent). Minst enige er imidlertid fortsatt de eldste (62 prosent). De nest eldste tangerer også de yngste i andelen som tilbakeviser at innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet (54 prosent) og er den av aldersgruppene som, sammen med de nest yngste, gir mest støtte til utsagnet *"Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn"*.

At de nest eldste nå i noen sammenhenger framtrer som like imøtekommende overfor innvandrere som de yngste, eller kanskje mer, kan tyder på at forskjellen i holdning mellom aldersgruppene er vel så mye et kohortfenomen som et resultat av aldring. Når også den eldste aldersgruppen skiftes ut med etterkrigskull, vil vi kanskje en dag oppleve at heller ikke den er vesentlig mer kritisk til innvandrere og innvandring enn de øvrige aldersgruppene. Dette er imidlertid ennå ikke tilfelle. I de fleste spørsmål går det et nokså markant skille mellom de eldste (67-79 år) og de øvrige aldersgruppene. Som illustrasjon kan nevnes at 45 prosent av de eldste mener innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene, mot rundt 30 prosent blant de øvrige aldersgruppene. Likeledes mener 62 prosent av de eldste at det bør bli vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, mens rundt regnet 45 prosent av de øvrige aldersgruppene er av samme oppfatning. Andelen som overhodet ikke har noen kontakt med innvandrere, er for øvrig også minst dobbelt så høy blant de eldste som blant de nest eldste.

Mest positiv til innvandrere og innvandring er i mange spørsmål fortsatt de nest yngste (25-44 år). Det er samtidig den av aldersgruppen som har høyest utdanning. For eksempel er det 59 prosent av de nest yngste som avviser at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene, mot 52 prosent blant de yngste. Det er også de nest yngste som er mest uenige i at innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet. Likeledes er det de nest yngste som har kontakt med innvandrere på flest arenaer.

Fortsatt fins det likevel noen spørsmål der holdningen til innvandrere er mest imøtekommende blant de yngste. Mest markant kommer det til syne i spørsmålet om giftermål med innvandrere. Mens bare 16 prosent av de yngste ville synes det var ubehagelig om en sønn eller datter ville gifte seg med en innvandrer, øker andelen til 24 prosent i neste aldersgruppe og ender med 43 prosent blant de eldste. Også i spørsmålet om innvandrer som nabo, er det de yngste som uttrykker minst betenkeligheter.

6.3. Utdanningsnivå

Sammenhengen mellom utdanningsnivå og holdninger til innvandrere og innvandring er, slik vi allerede har pekt på foran, at velviljen øker med økende utdanningsnivå. Sammenhengen er gjerne monoton, det vil si jevnt stigende med utdanningsnivået. Som påpekt også i tilknytning til fjorårets undersøkelse, synes holdningene likevel å endre seg mer i overgangen fra videregående nivå til

universitets-/høgskolenivå enn i overgangen fra grunnskole til videregående skole eller fra kort til lang høyere utdanning.

Mens for eksempel andelen som er enig i at *"Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv"*, øker med 3 prosentpoeng mellom grunnskole- og videregående nivå og med 4 prosentpoeng fra kort til lang universitets-/høgskoleutdanning, er økningen på hele 11 prosentpoeng fra videregående nivå til kort universitets-/høgskolenivå. Tilsvarende går andelen enige ned fra 45 til 10 prosent i tilknytning til utsagnet *"Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene"* når utdanningen stiger fra laveste til høyeste nivå. Nedgangen er størst (16 prosentpoeng) ved overgangen fra videregående til kort høyere utdanningsnivå.

Holdningen til utsagnet *"Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge"* endrer seg i det hele tatt ikke fra lavere til høyere universitets-/høgskolenivå. Det samme gjelder andelen som synes det ville være ubehagelig å få en innvandrersom hjemmehjelp. Blant personer med utdanning på universitets-/høgskolenivå er det bare 2 prosent som svarer ja til dette, mot 14 prosent av dem med høyeste utdanning på grunnskolenivå. Andelen som mener det bør bli vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, er likeledes 62 prosent på grunnskolenivå mot 30 prosent på universitets-/høgskolenivå. Fra kort til lang universitets-/høgskoleutdanning er det likevel ingen endring i holdningen.

6.4. Bostedsstrøk

Kjennemerket bostedsstrøk har fem verdier som løper fra spredtbygd strøk til forskjellige grader av tettbygdhet. Et strøk regnes som spredtbygd dersom det bor under 200 mennesker der, og avstanden mellom husene er over 50 meter. De mest tettbygde strøkene er områder med 100 000 innbyggere eller flere. De fire største byene i landet hører hjemme i sistnevnte gruppe i tillegg til Fredrikstad/Sarpsborg (Statistisk sentralbyrå 2009c). I våre data utgjør bosatte i Akershus og Oslo nesten 60 prosent av alle som bor i de mest tettbygde strøk.

Vedleggstabellene viser at holdningen til innvandrere og innvandring varierer noe etter bostedsstrøk. Den er gjennomgående mest velvillig i tettbygde strøk med 100 000 innbyggere eller mer og mest skeptisk i spredtbygde strøk. I de mellomliggende kategoriene er det vanskelig å finne noe entydig mønster i holdningene.

Som eksempel kan nevnes at andelen som mener *"Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv"*, er 65 prosent i spredtbygde strøk mot 85 prosent i tettbygde strøk med minst 100 000 innbyggere. I området mellom disse ytterpunktene ligger andelen på 79 prosent. Vi finner også at utsagnet *"Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene"* møter størst motstand i de mest urbane strøk. 62 prosent i tettbygde strøk med 100 000 eller flere bosatte sier seg uenig i den nevnte påstanden, mens tilsvarende andel i spredtbygde strøk er 46 prosent.

Den personlige erfaringen fra kontakt med innvandrere synes også å variere etter bostedsstrøk. I de mest urbane områdene sier 61 prosent at den var hovedsakelig positiv, mens andelen som er av samme oppfatning er 49 prosent i spredtbygde strøk. Det er også i de mest urbane strøk at vurderingen av arbeidsinnvandringen fra land utenom Norden er mest positiv. I spredtbygde strøk tror 62 prosent at virkningen på økonomien er positiv, mens tilsvarende tall for tettbygde strøk med minst 100 000 bosatte er 77 prosent.

Omfanget av kontakt med innvandrere er høyere i tettbygde enn i spredtbygde strøk. Vi ser for eksempel at bare 9 prosent av de bosatte i spredtbygde strøk møter innvandrere på tre eller flere arenaer, mens det samme er tilfelle for 26 prosent i tettbygde strøk med 100 000 eller flere bosatte. Både utdanningsnivået og mengden

av kontakt øker med graden av tettbygdhet. Dette er to faktorer som hver for seg har betydning for holdningen til innvandrere og innvandring. Med høyere utdanning og mer kontakt følger også mer ”innvandrervennlige” holdninger. Dette bidrar dermed til å forklare noe av sammenhengen mellom bostedsstrøk og holdninger til innvandrere og innvandring.

6.5. Landsdel

Som tidligere nevnt er det en viss ”overlapping” mellom kjennemerkene for bostedsstrøk og landsdel. Andelen respondenter som bor i tettbygde strøk med minst 100 000 innbyggere, er selvsagt størst i Akershus og Oslo (over halvparten), men heller ikke i Trøndelag, Vestlandet eller Agder/Rogaland er andelen respondenter bosatt i de mest tettbygde strøk ubetydelig (henholdsvis en tredjedel, en fjerdedel og en sjettedel i våre data). Dermed er det en viss sammenheng mellom fordelingen av holdninger etter landsdel og etter bostedsstrøk.

Som ventet viser flere av holdningsspørsmålene at Akershus og Oslo er mer ”innvandrervennlig” enn de fleste andre landsdelene. For eksempel er andelen som tilbakeviser at *”Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet”*, 63 prosent i Akershus og Oslo mot 44 prosent i Hedmark og Oppland og vel 50 prosent i de øvrige landsdelene. Det kan være verdt å merke seg at befolkningens kontakt med innvandrere rimeligvis er større i Akershus og Oslo (med 21 prosent innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre) enn i Hedmark og Oppland (med 6 prosent) (Statistisk sentralbyrå 2010a). I år som i fjor er det også i Akershus og Oslo at andelen som ønsker å gjøre det lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i landet, er størst (9 prosent). Sammen med Agder og Rogaland har bosatte i Akershus og Oslo likeledes større tro på den positive effekten av arbeidsinnvandring på landets økonomi enn bosatte i øvrige landsdeler. Det er jo samtidig de to landsdelene med størst andel arbeidsinnvandrere.

Noen av spørsmålene synes denne gang å tyde på at Trøndelag er blant de mer ”innvandrervennlige” landsdelene. To av tre bosatte i Trøndelag er uenige i at *”Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene”* mens andelen på landsbasis er 53 prosent. Bare 21 prosent i Trøndelag har tro på utsagnet, mot for eksempel 38 prosent i Hedmark og Oppland. Det er også i Trøndelag at andelen som mener at *”Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig”* er lavest (43 prosent). I alle de øvrige landsdelene utenom Oslo og Akershus er andelen som mener at assimilasjon er det rette, over 50 prosent. Vi merker oss imidlertid at tallet på respondenter fra både Trøndelag og Hedmark og Oppland er relativt lavt (N=87-88), hvilket gjør resultatene derfra mer usikre.

De intervjubaserte opplysningene om kontakt med innvandrere viser som forventet at kontakten er mest omfattende i Akershus og Oslo. Bare 15 prosent er helt uten innvandrerkontakt i dette området. Andre steder i landet ligger tilsvarende andel mellom 24 og 34 prosent. 64 prosent av de bosatte i Akershus og Oslo hevder å ha kontakt med fem eller flere innvandrere, mot mellom 34 og 45 prosent i de øvrige landsdelene. 40 prosent har daglig kontakt med innvandrere i Akershus og Oslo, mens andelen er halvparten av dette i Nord-Norge. Endelig er også andelen som vurderer kontakten med innvandrere som ”hovedsakelig positiv”, størst i Akershus og Oslo.

I hvilken landsdel er skepsisen størst overfor innvandrere og innvandring? Svaret er ikke innlysende, men Hedmark og Oppland og Østlandet ellers (det vil si Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark) peker seg noen ganger ut. Det gjelder for eksempel i spørsmålet om misbruk av velferdsordninger, om innvandrere bør bli mest mulig som norske, og om ekteskap mellom egne barn og innvandrere bør unngås. I spørsmålet om innvandrere som kilde til utrygghet slutter også bosatte i Agder og Rogaland seg til de mer skeptiske.

6.6. Økonomisk hovedaktivitet

Det aktuelle kjennemerket er satt sammen av svar på intervju spørsmål om arbeidsforhold, studier og mottak av diverse offentlige ytelser (AFP, alderspensjon, etterlatte-/enkepensjon, uførepensjon, stønad til enslig forsørger, ledighetstrygd og avtjening av verneplikt). Et gjennomgående funn er at personer som mottar trygd eller pensjoner, er mindre innvandervennlige enn studenter og personer i inntektsgivende arbeid. Forholdet mellom de to sistnevnte kategoriene varierer. I noen spørsmål inntar de omtrent samme holdning, mens det i andre spørsmål er studenter/elever som er mest liberale eller imøtekommende. Nedenfor refereres noen eksempler på dette.

I spørsmålet om innvandrere flest gjør en nyttig innsats i arbeidslivet, svarer 80 prosent av de sysselsatte og studentene bekreftende, mens tilsvarende andel blant trygde-/pensjonsmottakerne er 71 prosent. Vel 75 prosent av de sysselsatte og studentene mener likeledes at *"Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge"*, mens 62 prosent av pensjonsmottakerne er av samme mening. Som eksempel på at studenter inntar det mest liberale standpunktet, kan nevnes holdningen til utsagnet *"Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene"*. Bare 19 prosent av studentene er enig i dette utsagnet, mot 29 prosent av de sysselsatte og 40 prosent av trygde-/pensjonsmottakerne. Holdningen til giftermål mellom innvandrere og egen sønn eller datter er et annet eksempel. 16 prosent av studentene ville føle ubehag ved dette, mot 24 prosent av de sysselsatte og 35 prosent av trygde-/pensjonsmottakerne.

Vår undersøkelse viser ellers at inntektsgivende arbeid gir bedre mulighet for kontakt med innvandrere enn skolegang/studier. Selv om andelen *uten* kontakt er omtrent den samme i de to gruppene, har 22 prosent av de sysselsatte kontakt med innvandrere på *tre eller flere arenaer*, mens det samme gjelder 16 prosent av studentene og 9 prosent av trygde-/pensjonsmottakerne. 36 prosent av de sysselsatte har for øvrig *daglig* kontakt, mot 24 prosent av studentene og 14 prosent av trygde-/pensjonsmottakerne.

Hernes og Knudsen (1992) fremsetter i et arbeid hypotesen at pensjonister og trygdemottakere oppfatter seg som konkurrenter til nyankomne innvandrere om begrensede sosiale velferdsgoder, mens studenter forventes å innta samfunnets øvre posisjoner og er som sådan mindre berørt av konkurranse fra innvandrere. Dette antas å kunne forklare hvorfor trygde-/pensjonsmottakerne er langt mer negative til innvandrere enn studenter/skoleelever.

6.7. Antall arenaer for kontakt med innvandrere

Spørsmålet som danner grunnlaget for dette kjennemerket, innledes med et ja/nei-spørsmål om respondenten har kontakt med innvandrere som bor i Norge. For å hjelpe på hukommelsen, nevnes noen mulige møtesteder som *"på jobben, i nabolaget, blant venner, familie eller lignende"*. Svarer respondenten *"ja"* på dette, stilles et oppfølgingsspørsmål om *"i hvilke sammenhenger"* vedkommende har kontakt med innvandrere som bor i Norge. Er det *"på jobben"*, *"i nabolaget"*, blant *"venner og kjente"*, *"i nær familie"* og *"på annen måte"*? Det gis adgang til å oppgi flere enn ett svar. Ved å regne sammen hvor mange av svaralternativer som oppgis, får vi et mål for hvor mange arenaer den enkelte møter innvandrere på.

Tidligere undersøkelser har som oftest vist at graden av velvilje overfor innvandrere og innvandring øker monotont med antall arenaer for kontakt. Dette var ikke minst tydelig i fjorårets undersøkelse (Blom 2009). Hovedtendensen i årets undersøkelse er også dette. Som eksempel kan nevnes at 44 prosent av dem uten kontakt med innvandrere er enige i at *"Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene"*. Andelen synker jevnt til 19 prosent blant personer som har kontakt med innvandrere på tre eller flere arenaer. I noen tilfeller kan det likevel forekomme at andelen som inntar et *"innvandervennlig"* standpunkt er litt høyere

blant dem som møter innvandrere på to arenaer framfor tre eller flere. En liknende tendens ble påvist i 2008 (Blom 2008). Forskjellen er imidlertid sjelden særlig stor og kan skyldes tilfeldighet.

Svarene på de øvrige kontaktspørsmålene varierer også etter antall arenaer som kontakten med innvandrere utspiller seg på. Det er for eksempel slik at andelen som har kontakt med flere enn 10 innvandrere, øker fra 15 prosent til 55 prosent når antall kontaktarenaer går opp fra én til tre eller flere. Likeledes øker andelen som har daglig kontakt med innvandrere fra 32 prosent til 51 prosent når antall arenaer øker. Hvorvidt kontakten med innvandrere evalueres som "hovedsakelig positiv", påvirkes imidlertid lite.

Selv om det er fristende å tolke økningen i velvilje overfor innvandrere som et resultat av økt kontakt, er selvfølgelig også det motsatte mulig. Dersom holdningen til innvandrere i utgangspunktet er positiv, kan det generere økt kontakt.

6.8. Antall innvandrere som omfattes av kontakt

Det neste spørsmålet om kontakt gjelder antall innvandrere som respondenten har kontakt med. Hovedtendensen i materialet er nå som tidligere at andelen som inntar en velvillig holdning, øker desto flere innvandrere en har kontakt med. Imidlertid er antallet som bare har kontakt med én innvandrer, så lavt (N=36) at fordelingen på den avhengige variabelen for denne kategorien blir spesielt usikker, og sjansen for avvik fra en monoton sammenheng øker.

Et eksempel på dette ser vi i holdningen til spørsmålet "*Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge*". Mens 63 prosent av dem som ikke har kontakt med innvandrere, er enige i utsagnet, *synker* andelen enige til 56 prosent blant dem som har kontakt med én innvandrer. Deretter *stiger* den igjen til 73 prosent blant personer med to til fire innvandrerkontakter og til rundt 80 prosent blant personer med fem eller flere innvandrere som de har kontakt med.

Relasjonen til de øvrige kontaktspørsmålene er rimeligvis slik at jo flere innvandrere en har kontakt med, desto flere er også arenaene som kontakten utspilles på og desto mer sannsynlig er det at kontakten forekommer ofte, dvs. ukentlig eller daglig. Overraskende er det imidlertid at andelen som vurderer kontakten som "hovedsakelig positiv", *synker* monotont med tallet på innvandrere som omfattes av kontakten. Med bare én innvandrer i nettverket er det hele 80 prosent som evaluerer kontakten som "hovedsakelig positiv". Med flere enn ti i nettverket er andelen som evaluerer kontakten hovedsakelig positivt, nede i 67 prosent.

6.9. Hvor ofte kontakt med innvandrere?

Det spørres også om *hvor ofte* respondenten vanligvis har kontakt med innvandrere. Tendensen er at holdningen som uttrykkes er mer imøtekommende desto høyere kontaktfrekvensen er. Sammenhengen er monoton for eksempel for utsagnet "*Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene*". Andelen som er enig i dette synker jevnt fra 44 prosent blant personer uten innvandrerkontakt til 22 prosent blant personer med daglig kontakt. Tilsvarende synker også andelen som mener at "*Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig*", fra 65 til 46 prosent etter hvert som kontaktfrekvensen øker fra ingen kontakt til daglig kontakt. For flere av holdningsspørsmålene er sammenhengen med kontaktfrekvens imidlertid ikke like monoton som her. Blant annet er det svært få som har kontakt "sjeldnere enn månedlig", og dette bidrar til at det lett blir avvik fra en monoton sammenheng.

For øvrig bekreftes samspillet mellom hyppigheten av kontakt og antall arenaer som danner rammen for kontakt med innvandrere. Med månedlig kontakt utspiller 62 prosent av kontakten seg på bare én arena. Med daglig kontakt er denne andelen

nede i 36 prosent. Det er også slik at flere innvandrere inngår i kontaktnettet når kontakthypptigheten øker. Med daglig kontakt har over tre av fire respondenter kontakt med fem eller flere innvandrere.

6.10. Kvaliteten av kontakten med innvandrere (personlig erfaring)

I det siste tilleggsspørsmålet bes de som har kontakt med innvandrere, å evaluere sin ”personlige erfaring” med kontakten. De får tre svarkategorier å velge mellom, ”hovedsakelig positiv”, ”både positiv og negativ” og ”hovedsakelig negativ”. Antallet som velger den sistnevnte karakteristikken er minimalt (bare 6 personer). Selv om dette er for få til å muliggjøre statistikk, ser vi likevel raskt at de i høy grad er kritiske også når det gjelder svarene på de øvrige holdningsspørsmålene.

Vel så interessant er det at personer uten noen kontakt med innvandrere gjennomgående inntar mer kritiske holdninger enn personer som synes de har ”både positive og negative” erfaringer med innvandrere. For eksempel er 68 prosent av dem som ikke har innvandrerkontakt, enige i at *”Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv”* mot 75 prosent av dem som har ”både positive og negative” erfaringer med innvandrere. Blant personer med ”hovedsakelig positive” erfaringer er - ikke overraskende - 84 prosent enige i at innvandrere flest gjør en nyttig innsats i arbeidslivet.

Litteratur

Blom, S. (2008): *Holdninger til innvandrere og innvandring 2008*. Rapporter 2008/57. Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/00/01/30/rapp_hold_innv/arkiv/rapp_200857/

Blom, S. (2009): *Holdninger til innvandrere og innvandring 2009*. Rapporter 2009/44. Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/emner/00/01/30/rapp_hold_innv/rapp_200944/

Blom, S. (2010): Holdninger til innvandrere og innvandring. I K. Henriksen, L. Østby og D. Ellingsen (red.): *Innvandring og innvandrere 2010*, Statistiske analyser SA 119, Statistisk sentralbyrå, s. 133-147.
http://www.ssb.no/emner/02/sa_innvand/sa119/kap6.pdf

Demker, M. (2010): Svenskarna långsiktig alltmer positiva till invandrare. I S. Holmberg och L. Weibull (red.): *Nordiskt ljus. 37 kapitel om politik, medier och samhälle*. SOM-undersökningen 2009, SOM-rapport nr 50, Göteborgs universitet, s. 107-112.

Finansnæringens Fellesorganisasjon (2010): Optimismen stiger - seniorene ser lyst på fremtiden. Forventningsbarometeret 3. kvartal 2010, publisert 7. september 2010.
<http://www.fnh.no/no/Hoved/Aktuelt/Sporreundersokelser/Forventningsbarometeret/Forventningsbarometeret-2010/Optimismen-stiger--seniorene-ser-lyst-pa-fremtiden--/>

Hernes, G. og K. Knudsen (1990): *Svart på hvitt. Norske reaksjoner på flyktninger, asylsøkere og innvandrere*, Fafo-rapport nr. 109, Oslo.

Hernes, G. og K. Knudsen (1992): Norwegians' Attitudes Toward New Immigrants, *Acta Sociologica* Vol. 35, s. 123-139.

Hernes, G. og K. Knudsen (1994): Klimaskifte? Norske reaksjoner på flyktninger, asylsøkere og innvandrere 1988-1993. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, nr. 3, 1994, Vol. 35, s. 319-343.

NAV (2010): Månedstatistikk om arbeidsmarkedet. Nr. 9/september 2010. Arbeids- og velferdsdepartementet. <http://www.nav.no/1073748596.cms>

Statistisk sentralbyrå (2002): Folkemengd. Innvandrere, 1. januar 2002. Fleire innvandrere fra Asia - flest nye fra Irak.
<http://www.ssb.no/emner/02/01/10/innvbef/arkiv/>

Statistisk sentralbyrå (2009a): Registrert arbeidsledighet blant innvandrere, 3. kvartal 2009. Fortsatt økende ledighet blant innvandrere. Tabell 1.
<http://www.ssb.no/emner/06/03/innvarbl/arkiv/art-2009-11-05-01.html>

Statistisk sentralbyrå (2009b): *Økonomiske analyser 3/2009*, lederartikkel om konjunkturtendensene, s. 3. Utgitt 28. mai 2009. <http://www.ssb.no/emner/08/05/10/oa/200903/oa2009-3.pdf>

Statistisk sentralbyrå (2009c): Befolkningsstatistikk. Befolkning og areal i tettsteder, 1. januar 2009. Mindre vekst i tettstedene.
<http://www.ssb.no/emner/02/01/10/befsett/>

Statistisk sentralbyrå (2010a): Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2010. Innvandrere fra 216 land. Tabell 8. <http://www.ssb.no/emner/02/01/10/innvbef/>

Statistisk sentralbyrå (2010b): Arbeidskraftundersøkinga. Sesongjusterte månedsvise tal, august 2010. Stabil arbeidsmarknad. Tabell 1. <http://www.ssb.no/emner/06/01/akumnd/>

Statistisk sentralbyrå (2010c): *Økonomiske analyser 3/2010*, lederartikkel om konjunkturtendensene, s. 3. Utgitt 10. juni 2010. <http://www.ssb.no/emner/08/05/10/oa/201003/oa2010-3.pdf>

Statistisk sentralbyrå (2010d): Registrert arbeidsledighet blant innvandrere, 3. kvartal 2010. Fortsatt økt ledighet blant innvandrere. Tabell 1. <http://www.ssb.no/emner/06/03/innvarbl/>

Statistisk sentralbyrå (2010e): Innvandrere, etter innvandringsgrunn, 1. januar 2010. Færre arbeidsinnvandrere. Tabell 1. <http://www.ssb.no/emner/02/01/10/innvgrunn/>

Statistisk sentralbyrå (2010f): Sysselsatte og arbeidsledige på korttidsopphold i Norge, 4. kvartal 2009. Færre sysselsatte på korttidsopphold. Tabell 1. <http://www.ssb.no/emner/06/01/kortsys/>

UDI (2010a): Innkvartering av personer med endelig avslag i retursentre. Brev fra Utlendingsdirektoratet til Justis- og politidepartementet, 1.11.2010. http://www.udi.no/PageFiles/25292/Brev_om_retursentre_fra_UDI_til_JDEP.pdf

UDI (2010b): Årsrapport 2009. Tall og fakta, Utlendingsdirektoratet. <http://www.udi.no/Global/upload/Publikasjoner/Aasrapport/2009/AarsrapportUDI2009.pdf>

UDI (2010c): Nøkkeltall om innvandring. Publisert 21.10.2010. <http://www.udi.no/Nyheter/2010/Nokkeltall-om-innvandring1/>

Vedlegg A: Spørreskjema

Spørsmål i Reise- og ferieundersøkelsen tredje kvartal 2010

Holdning til innvandrere og innvandring

Innv1a

Nå følger noen spørsmål om innvandring og innvandrere. Først noen påstander. Vil du for hver av de følgende påstandene si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig? Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1b

Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1c

Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1d

Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1e

Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1f

Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv2a1

I de følgende spørsmålene forutsetter vi at innvandreren behersker norsk.

Ville du synes det var ubehagelig hvis du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer?

JA/NEI

Innv2b1

Ville du synes det var ubehagelig dersom du fikk en innvandrer som ny nabo? VI FORUTSETTER AT INNVANDREREN KAN NORSK

JA/NEI

Innv2c1

Ville du synes det var ubehagelig dersom du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? VI FORUTSETTER AT INNVANDREREN KAN NORSK

JA/NEI

Innv3

Så et spørsmål om flyktningers adgang til Norge. Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?

Lettere

Som i dag

Vanskeligere

Innv4a

Har du selv kontakt med innvandrere som bor i Norge, f.eks. på jobben, i nabolaget, blant venner, familie e.l.?

JA/NEI

Hvis Innv4a=ja (stilles Innv4b-e):

Innv4b

I hvilke sammenhenger har du kontakt med innvandrere som bor i Norge?

Er det ...

FLERE SVAR TILLATT

På jobben

I nabolaget

Venner og kjente

I nær familie

På annen måte

Innv4c

Hvor mange innvandrere har du kontakt med? Er det ...

1

2-4

5-10

Flere enn 10

Innv4d

Hvor ofte har du vanligvis kontakt med innvandrere? Er det ...

Daglig

Ukentlig

Månedlig

Sjeldnere enn månedlig

Innv4e

Hvordan er din personlige erfaring med denne kontakten?

Er den ...

Hovedsakelig positiv

Både positiv og negativ

Hovedsakelig negativ

Innv5

Til slutt en påstand om arbeidsinnvandring.

Arbeidsinnvandring fra land utenom Norden bidrar for det meste positivt til den norske økonomien. Er du helt enig i dette, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Helt enig

Nokså enig

BÅDE OG

Nokså uenig

Helt uenig

Vedlegg B: Toveis tabeller, veide for frafall etter utdanning

Reise- og ferieundersøkelsen, tredje kvartal 2010.

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					Tallet på personer som svarte
Kjønn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	77.5	8.4	12.9	1.3	100.0		1056
....							
Mann	76.6	8.5	13.3	1.5	100.0		523
Kvinne	78.3	8.3	12.4	1.0	100.0		533
SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					Tallet på personer som svarte
Kjønn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	30.7	12.3	53.3	3.6	100.0		1052
....							
Mann	32.6	11.1	53.8	2.6	100.0		521
Kvinne	28.9	13.6	52.8	4.7	100.0		531
SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
Kjønn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	72.4	8.8	15.9	2.9	100.0		1055
....							
Mann	71.0	8.9	17.9	2.2	100.0		523
Kvinne	73.8	8.7	14.0	3.6	100.0		532
SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					Tallet på personer som svarte
Kjønn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	35.8	8.4	54.0	1.9	100.0		1054
....							
Mann	37.5	6.7	54.3	1.5	100.0		522
Kvinne	34.0	10.1	53.6	2.3	100.0		532
SSB REISE FERIE 3 2010		Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					Tallet på personer som svarte
Kjønn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	88.4	3.4	7.3	1.0	100.0		1053
....							
Mann	88.9	3.8	6.6	0.8	100.0		523
Kvinne	87.9	3.0	7.9	1.2	100.0		530

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	51.2	8.4	38.6	1.8	100.0	1054	
....							
Mann	52.9	6.7	38.9	1.5	100.0	523	
Kvinne	49.6	10.0	38.3	2.0	100.0	531	

SSB REISE FERIE 3 2010		Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	6.7	91.4	1.9	100.0	1054	
....						
Mann	6.8	90.8	2.4	100.0	523	
Kvinne	6.6	91.9	1.5	100.0	531	

SSB REISE FERIE 3 2010		Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	6.0	92.2	1.8	100.0	1053	
....						
Mann	6.1	91.9	1.9	100.0	522	
Kvinne	5.9	92.5	1.6	100.0	531	

SSB REISE FERIE 3 2010		Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?			I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	25.9	66.7	7.4	100.0	1052	
....						
Mann	25.0	68.5	6.4	100.0	521	
Kvinne	26.8	64.8	8.4	100.0	531	

SSB REISE FERIE 3 2010		Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Lette- re	Som i dag	Vansk- elige- re	Vet ikke			
Alle	5.7	42.5	46.3	5.6	100.0	1052	
....							
Mann	5.2	42.7	47.3	4.8	100.0	521	
Kvinne	6.1	42.3	45.2	6.4	100.0	531	

SSB REISE FERIE 3 2010 Kjønn	Antall arenaer med kontakt til innvandrere					I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere			
Alle	24.2	33.2	24.4	18.3	100.0	1045	
....							
Mann	23.0	31.8	24.8	20.4	100.0	518	
Kvinne	25.3	34.5	23.9	16.2	100.0	527	

SSB REISE FERIE 3 2010 Kjønn	Kontakt med hvor mange innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	24.2	3.7	25.6	26.4	19.9	0.2	100.0	1044	
....									
Mann	23.0	2.8	25.7	29.9	18.5	0.1	100.0	517	
Kvinne	25.3	4.5	25.4	23.1	21.3	0.3	100.0	527	

SSB REISE FERIE 3 2010 Kjønn	Hvor ofte kontakt med innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig				
Alle	24.2	2.5	10.9	33.6	28.9	100.0	1045		
....									
Mann	23.0	2.0	10.9	34.2	29.8	100.0	518		
Kvinne	25.3	2.9	10.8	33.0	28.0	100.0	527		

SSB REISE FERIE 3 2010 Kjønn	Personlig erfaring med innvandrerkontakt					I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsak. negativ	Både pos. og neg.	Hovedsak. positiv			
Alle	24.2	0.7	18.8	56.3	100.0	1042	
....							
Mann	23.1	0.9	18.4	57.6	100.0	516	
Kvinne	25.4	0.4	19.2	55.0	100.0	526	

SSB REISE FERIE 3 2010 Kjønn	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	70.1	9.0	15.2	5.7	100.0	1052
....						
Mann	72.7	7.5	17.0	2.8	100.0	522
Kvinne	67.6	10.5	13.3	8.5	100.0	530

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	77.5	8.4	12.9	1.3	100.0		1056
....							
16-24 år	78.0	7.2	14.2	0.6	100.0		146
25-44 år	79.6	7.3	11.7	1.4	100.0		373
45-66 år	76.8	9.5	12.4	1.3	100.0		423
67-79 år	72.6	10.1	15.5	1.7	100.0		114

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	30.7	12.3	53.3	3.6	100.0		1052
....							
16-24 år	29.7	12.6	52.0	5.7	100.0		146
25-44 år	26.9	11.9	59.1	2.2	100.0		372
45-66 år	30.3	11.3	54.5	3.9	100.0		422
67-79 år	45.3	17.0	33.8	3.9	100.0		112

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	72.4	8.8	15.9	2.9	100.0		1055
....							
16-24 år	71.5	4.9	19.3	4.3	100.0		146
25-44 år	72.8	9.5	15.9	1.8	100.0		372
45-66 år	75.6	7.6	14.3	2.4	100.0		423
67-79 år	61.8	16.6	16.1	5.5	100.0		114

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	35.8	8.4	54.0	1.9	100.0		1054
....							
16-24 år	37.2	6.2	54.4	2.2	100.0		146
25-44 år	32.0	7.8	58.9	1.3	100.0		372
45-66 år	34.0	9.1	54.4	2.5	100.0		422
67-79 år	50.7	10.9	37.5	0.9	100.0		114

SSB REISE FERIE 3 2010		Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	88.4	3.4	7.3	1.0	100.0		1053
....							
16-24 år	85.6	3.6	9.9	0.9	100.0		146
25-44 år	90.5	2.7	6.2	0.7	100.0		372
45-66 år	90.5	2.7	5.5	1.3	100.0		421
67-79 år	79.4	7.4	12.4	0.9	100.0		114

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig					Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	51.2	8.4	38.6	1.8	100.0	1054	
....							
16-24 år	53.2	6.7	39.3	0.9	100.0	146	
25-44 år	48.3	9.2	40.5	1.9	100.0	372	
45-66 år	49.4	9.0	39.9	1.7	100.0	422	
67-79 år	63.0	6.6	27.7	2.8	100.0	114	

SSB REISE FERIE 3 2010		Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				Tallet på personer som svarte
Alder	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	6.7	91.4	1.9	100.0	1054	
....						
16-24 år	9.2	89.2	1.6	100.0	146	
25-44 år	5.4	92.2	2.4	100.0	372	
45-66 år	5.5	92.6	1.8	100.0	423	
67-79 år	10.7	87.8	1.5	100.0	113	

SSB REISE FERIE 3 2010		Ubehagelig med innvandrere som nabo?				Tallet på personer som svarte
Alder	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	6.0	92.2	1.8	100.0	1053	
....						
16-24 år	2.4	96.7	0.9	100.0	146	
25-44 år	5.2	92.9	1.9	100.0	372	
45-66 år	5.7	92.9	1.4	100.0	421	
67-79 år	14.7	81.5	3.8	100.0	114	

SSB REISE FERIE 3 2010		Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				Tallet på personer som svarte
Alder	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	25.9	66.7	7.4	100.0	1052	
....						
16-24 år	15.9	80.4	3.7	100.0	146	
25-44 år	23.6	69.7	6.8	100.0	372	
45-66 år	27.4	62.6	9.9	100.0	421	
67-79 år	42.9	50.7	6.4	100.0	113	

SSB REISE FERIE 3 2010		Adgang til Norge					Tallet på personer som svarte
Alder	Lette-re	Som i dag	Vanskelige-re	Vet ikke	I alt		
Alle	5.7	42.5	46.3	5.6	100.0	1052	
....							
16-24 år	4.7	46.4	44.1	4.8	100.0	146	
25-44 år	6.9	45.9	42.9	4.3	100.0	370	
45-66 år	6.2	40.6	45.6	7.6	100.0	422	
67-79 år	1.5	33.2	61.7	3.6	100.0	114	

SSB REISE FERIE 3 2010 Alder	Antall arenaer med kontakt til innvandrere					I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere			
Alle	24.2	33.2	24.4	18.3	100.0	1045	
....							
16-24 år	17.0	37.2	28.9	16.9	100.0	145	
25-44 år	17.6	28.7	27.8	25.9	100.0	368	
45-66 år	24.1	36.7	22.1	17.2	100.0	419	
67-79 år	54.5	28.5	15.3	1.7	100.0	113	

SSB REISE FERIE 3 2010 Alder	Kontakt med hvor mange innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	24.2	3.7	25.6	26.4	19.9	0.2	100.0	1044	
....									
16-24 år	17.0	1.4	29.1	37.0	15.6	.	100.0	145	
25-44 år	17.6	3.5	27.8	27.9	22.9	0.2	100.0	368	
45-66 år	24.1	4.0	22.1	26.2	23.4	0.2	100.0	418	
67-79 år	54.5	6.4	25.1	7.2	6.1	0.6	100.0	113	

SSB REISE FERIE 3 2010 Alder	Hvor ofte kontakt med innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig			
Alle	24.2	2.5	10.9	33.6	28.9	100.0	1045	
....								
16-24 år	17.0	0.9	12.7	44.8	24.6	100.0	145	
25-44 år	17.6	1.5	9.1	38.4	33.4	100.0	368	
45-66 år	24.1	1.8	11.4	29.2	33.5	100.0	419	
67-79 år	54.5	9.9	11.8	17.4	6.4	100.0	113	

SSB REISE FERIE 3 2010 Alder	Personlig erfaring med innvandrerkontakt					I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsak. negativ	Både pos. og neg.	Hovedsak. positiv			
Alle	24.2	0.7	18.8	56.3	100.0	1042	
....							
16-24 år	17.1	1.2	22.3	59.4	100.0	144	
25-44 år	17.7	0.5	20.8	61.0	100.0	367	
45-66 år	24.1	0.8	18.4	56.7	100.0	418	
67-79 år	54.5	.	9.3	36.2	100.0	113	

SSB REISE FERIE 3 2010	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi					Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	70.1	9.0	15.2	5.7	100.0	1052
....						
16-24 år	66.5	8.3	19.8	5.4	100.0	146
25-44 år	74.8	7.7	12.6	5.0	100.0	372
45-66 år	70.5	9.3	14.3	6.0	100.0	421
67-79 år	60.9	13.2	18.9	7.0	100.0	113

SSB REISE FERIE 3 2010	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					Tallet på personer som svarte
Utdanning	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	77.8	8.2	12.7	1.4	100.0	1002
....						
Grunnskolenivå	71.5	10.0	18.1	0.5	100.0	221
Videregående skolenivå	74.9	9.5	13.6	2.0	100.0	391
Universitets-/høgskolenivå, kort	86.4	5.3	7.0	1.3	100.0	302
Universitets-/høgskolenivå, lang	89.8	3.4	5.7	1.1	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					Tallet på personer som svarte
Utdanning	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	31.3	12.1	52.9	3.6	100.0	998
....						
Grunnskolenivå	45.0	13.6	36.4	5.0	100.0	220
Videregående skolenivå	33.7	13.6	48.6	4.1	100.0	389
Universitets-/høgskolenivå, kort	17.6	9.0	71.1	2.3	100.0	301
Universitets-/høgskolenivå, lang	10.2	8.0	81.8	.	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
Utdanning	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	72.4	8.6	16.3	2.6	100.0	1001
....						
Grunnskolenivå	62.4	10.0	24.0	3.6	100.0	221
Videregående skolenivå	70.1	10.2	16.9	2.8	100.0	391
Universitets-/høgskolenivå, kort	84.7	5.0	8.3	2.0	100.0	301
Universitets-/høgskolenivå, lang	84.1	5.7	10.2	.	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	35.5	8.6	54.2	1.7	100.0	1000
....						
Grunnskolenivå	47.5	9.0	40.7	2.7	100.0	221
Videregående skolenivå	39.5	9.3	49.7	1.6	100.0	390
Universitets- /høgskolenivå, kort	20.6	7.3	70.8	1.3	100.0	301
Universitets- /høgskolenivå, lang	14.8	8.0	77.3	.	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	88.8	3.4	7.1	0.7	100.0	999
....						
Grunnskolenivå	82.4	4.5	12.7	0.5	100.0	221
Videregående skolenivå	90.2	3.3	5.9	0.5	100.0	390
Universitets- /høgskolenivå, kort	92.7	2.0	3.7	1.7	100.0	300
Universitets- /høgskolenivå, lang	93.2	3.4	3.4	.	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	51.7	8.6	38.4	1.3	100.0	1000
....						
Grunnskolenivå	63.8	5.4	29.0	1.8	100.0	221
Videregående skolenivå	58.0	9.0	31.8	1.3	100.0	390
Universitets- /høgskolenivå, kort	31.9	11.3	55.8	1.0	100.0	301
Universitets- /høgskolenivå, lang	34.1	10.2	55.7	.	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.3	91.9	1.8	100.0	1000
....					
Grunnskolenivå	13.6	85.5	0.9	100.0	221
Videregående skolenivå	4.4	93.0	2.6	100.0	390
Universitets- /høgskolenivå, kort	2.3	96.0	1.7	100.0	301
Universitets- /høgskolenivå, lang	2.3	96.6	1.1	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Ubehagelig med innvandrere som nabo?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	5.7	92.7	1.6	100.0		999
....						
Grunnskolenivå	10.0	88.2	1.8	100.0		221
Videregående skolenivå	5.4	92.5	2.1	100.0		390
Universitets-/høgskolenivå, kort	2.3	96.7	1.0	100.0		300
Universitets-/høgskolenivå, lang	2.3	97.7	.	100.0		88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	26.4	66.2	7.4	100.0		998
....						
Grunnskolenivå	29.5	63.6	6.8	100.0		220
Videregående skolenivå	31.3	60.7	8.0	100.0		390
Universitets-/høgskolenivå, kort	18.3	74.0	7.7	100.0		300
Universitets-/høgskolenivå, lang	12.5	81.8	5.7	100.0		88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette- re	Som i dag	Vansk- elige- re	Vet ikke		
Alle	5.2	41.8	47.8	5.3	100.0	999
....						
Grunnskolenivå	3.6	29.9	62.0	4.5	100.0	221
Videregående skolenivå	3.3	41.3	51.3	4.1	100.0	390
Universitets-/høgskolenivå, kort	9.0	52.3	30.3	8.3	100.0	300
Universitets-/høgskolenivå, lang	9.1	55.7	30.7	4.5	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Antall arenaer med kontakt til innvandrere				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere		
Alle	24.1	34.0	24.5	17.4	100.0	993
....						
Grunnskolenivå	29.4	34.4	20.4	15.8	100.0	221
Videregående skolenivå	26.6	36.9	22.6	14.0	100.0	385
Universitets-/høgskolenivå, kort	16.7	30.4	30.1	22.7	100.0	299
Universitets-/høgskolenivå, lang	13.6	28.4	33.0	25.0	100.0	88

SSB REISE FERIE 3 2010		Kontakt med hvor mange innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
Utdanning	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	24.1	3.8	26.8	25.3	19.8	0.2	100.0	992	
....									
Grunnskolenivå	29.4	6.3	24.9	22.2	17.2	.	100.0	221	
Videregående skolenivå	26.6	3.4	29.3	23.3	17.4	.	100.0	385	
Universitets-/høgskolenivå, kort	16.7	2.3	25.4	30.1	24.4	1.0	100.0	299	
Universitets-/høgskolenivå, lang	13.8	1.1	24.1	32.2	28.7	.	100.0	87	

SSB REISE FERIE 3 2010		Hvor ofte kontakt med innvandrere?					I alt	Tallet på personer som svarte
Utdanning	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig			
Alle	24.1	2.5	11.0	33.2	29.2	100.0	993	
....								
Grunnskolenivå	29.4	2.3	10.0	33.9	24.4	100.0	221	
Videregående skolenivå	26.6	3.4	12.9	30.6	26.5	100.0	385	
Universitets-/høgskolenivå, kort	16.7	2.0	8.7	34.8	37.8	100.0	299	
Universitets-/høgskolenivå, lang	13.6	.	11.4	39.8	35.2	100.0	88	

SSB REISE FERIE 3 2010		Personlig erfaring med innvandrerkontakt				I alt	Tallet på personer som svarte
Utdanning	Har ikke kontakt	Hovedsak. negativ	Både pos. og neg.	Hovedsak. positiv			
Alle	24.1	0.5	18.6	56.7	100.0	991	
....							
Grunnskolenivå	29.4	0.9	16.7	52.9	100.0	221	
Videregående skolenivå	26.6	0.5	20.0	53.0	100.0	385	
Universitets-/høgskolenivå, kort	16.8	.	19.2	64.0	100.0	297	
Universitets-/høgskolenivå, lang	13.6	1.1	15.9	69.3	100.0	88	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Utdanning	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	70.0	8.8	15.7	5.5	100.0	998	
....							
Grunnskolenivå	59.3	11.3	21.3	8.1	100.0	221	
Videregående skolenivå	68.4	9.5	17.5	4.6	100.0	389	
Universitets- /høgskolenivå, kort	82.3	6.0	7.0	4.7	100.0	300	
Universitets- /høgskolenivå, lang	79.5	4.5	12.5	3.4	100.0	88	
SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Bostedsstrøk	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	77.9	8.1	12.7	1.3	100.0	1033	
....							
Spredtbygde strøk	65.1	12.3	20.0	2.5	100.0	188	
Tettb.strøk under 2000 bosatte	79.1	9.7	11.2	.	100.0	84	
Tettb.strøk 2 000- 19 999 bosatte	79.1	7.3	12.5	1.1	100.0	287	
Tettb.strøk 20 000- 99 999 bosatte	79.1	8.0	11.0	1.9	100.0	233	
Tettb.strøk 100 000- bosatte	85.4	5.2	9.0	0.4	100.0	241	
SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Bostedsstrøk	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	30.4	12.2	53.7	3.7	100.0	1029	
....							
Spredtbygde strøk	35.3	15.1	46.3	3.3	100.0	187	
Tettb.strøk under 2000 bosatte	36.2	10.6	52.1	1.1	100.0	84	
Tettb.strøk 2 000- 19 999 bosatte	33.1	10.4	51.3	5.2	100.0	285	
Tettb.strøk 20 000- 99 999 bosatte	27.3	14.8	55.3	2.5	100.0	232	
Tettb.strøk 100 000- bosatte	23.5	10.1	61.9	4.5	100.0	241	
SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Bostedsstrøk	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	73.2	8.5	15.5	2.8	100.0	1032	
....							
Spredtbygde strøk	69.2	10.4	16.7	3.7	100.0	188	
Tettb.strøk under 2000 bosatte	75.2	8.2	15.3	1.3	100.0	85	
Tettb.strøk 2 000- 19 999 bosatte	74.2	9.1	12.7	4.0	100.0	286	
Tettb.strøk 20 000- 99 999 bosatte	72.5	6.2	18.5	2.9	100.0	232	
Tettb.strøk 100 000- bosatte	75.1	8.6	15.2	1.1	100.0	241	

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	35.5	8.4	54.3	1.7	100.0	1031
....						
Spredtbygde strøk	39.3	11.4	46.5	2.8	100.0	188
Tettb.strøk under 2000 bosatte	41.2	5.8	53.0	.	100.0	84
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	39.3	6.4	52.1	2.2	100.0	286
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	32.5	8.5	57.8	1.1	100.0	232
Tettb.strøk 100 000-bosatte	28.5	9.4	60.8	1.3	100.0	241

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	88.5	3.1	7.3	1.0	100.0	1030
....						
Spredtbygde strøk	87.1	2.3	8.5	2.1	100.0	187
Tettb.strøk under 2000 bosatte	85.8	3.6	10.7	.	100.0	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	87.3	2.8	8.5	1.3	100.0	286
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	89.8	3.8	6.1	0.3	100.0	231
Tettb.strøk 100 000-bosatte	91.2	3.4	4.7	0.7	100.0	241

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	51.1	8.2	38.9	1.8	100.0	1031
....						
Spredtbygde strøk	57.4	6.1	33.2	3.3	100.0	187
Tettb.strøk under 2000 bosatte	58.0	7.0	35.0	.	100.0	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	53.8	8.8	34.0	3.4	100.0	286
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	48.7	9.5	41.8	.	100.0	232
Tettb.strøk 100 000-bosatte	41.9	8.6	48.5	1.0	100.0	241

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	6.4	91.7	2.0		100.0	1031
....						
Spredtbygde strøk	7.8	86.6	5.6		100.0	187
Tettb.strøk under 2000 bosatte	8.0	92.0	.		100.0	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	3.6	94.2	2.2		100.0	286
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	6.7	93.0	0.3		100.0	232
Tettb.strøk 100 000-bosatte	7.7	91.2	1.1		100.0	241

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Ubehagelig med innvandrere som nabo?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	5.9	92.3	1.8	100.0		1030
....						
Spredtbygde strøk	7.4	85.7	7.0	100.0		187
Tettb.strøk under 2000 bosatte	6.9	93.1	.	100.0		85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	5.4	93.5	1.1	100.0		286
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	6.8	93.2	.	100.0		232
Tettb.strøk 100 000-bosatte	3.9	95.3	0.8	100.0		240

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	25.8	66.7	7.6	100.0		1029
....						
Spredtbygde strøk	32.7	57.6	9.7	100.0		187
Tettb.strøk under 2000 bosatte	24.6	72.9	2.5	100.0		85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	22.4	67.6	10.0	100.0		286
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	29.7	63.4	6.8	100.0		231
Tettb.strøk 100 000-bosatte	20.7	73.7	5.6	100.0		240

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette-re	Som i dag	Vansk-elige-re	Vet ikke		
Alle	5.7	42.6	45.9	5.7	100.0	1029
....						
Spredtbygde strøk	4.9	39.2	51.2	4.6	100.0	187
Tettb.strøk under 2000 bosatte	6.3	53.0	39.8	0.8	100.0	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	3.4	42.6	47.3	6.7	100.0	285
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	4.4	43.5	47.1	5.0	100.0	231
Tettb.strøk 100 000-bosatte	10.3	40.5	41.1	8.1	100.0	241

SSB REISE FERIE 3 2010 Bostedsstrøk	Antall arenaer med kontakt til innvandrere				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere		
Alle	24.1	33.0	24.6	18.2	100.0	1022
....						
Spredtbygde strøk	31.4	41.6	18.4	8.6	100.0	182
Tettb.strøk under 2000 bosatte	29.3	29.2	23.3	18.1	100.0	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	22.2	34.4	24.3	19.2	100.0	283
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	22.3	33.4	27.2	17.1	100.0	232
Tettb.strøk 100 000-bosatte	20.4	25.5	27.9	26.2	100.0	240

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Bostedsstrøk	Kontakt med hvor mange innvandrere?							Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	
Alle	24.2	3.5	25.7	26.4	20.1	0.2	100.0	1021
....								
Spredtbygde strøk	31.4	4.7	28.3	21.6	14.1	.	100.0	182
Tettb.strøk under 2000 bosatte	29.3	1.1	31.2	23.2	15.1	.	100.0	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	22.2	4.4	26.9	25.8	20.4	0.3	100.0	283
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	22.3	2.9	26.9	29.2	18.5	0.3	100.0	232
Tettb.strøk 100 000-bosatte	20.4	3.0	18.6	29.5	28.2	0.3	100.0	239

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Bostedsstrøk	Hvor ofte kontakt med innvandrere?						Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig	I alt	
Alle	24.1	2.3	10.7	33.7	29.2	100.0	1022
....							
Spredtbygde strøk	31.4	2.3	14.6	32.8	19.0	100.0	182
Tettb.strøk under 2000 bosatte	29.3	2.3	7.5	29.9	31.0	100.0	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	22.2	3.1	13.7	32.9	28.1	100.0	283
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	22.3	2.7	6.9	38.3	29.7	100.0	232
Tettb.strøk 100 000-bosatte	20.4	0.9	8.7	32.5	37.6	100.0	240

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Bostedsstrøk	Personlig erfaring med innvandrerkontakt				Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsak. negativ	Både pos. og neg.	Hovedsak. positiv	
Alle	24.2	0.7	18.8	56.3	1019
....					
Spredtbygde strøk	31.4	0.6	19.4	48.5	182
Tettb.strøk under 2000 bosatte	29.3	1.1	14.1	55.5	85
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	22.3	0.4	17.3	60.0	282
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	22.4	0.9	22.5	54.2	230
Tettb.strøk 100 000-bosatte	20.4	0.7	18.4	60.6	240

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Bostedsstrøk	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	70.4	9.0	15.0	5.7	100.0	1029	
....							
Sprettbygde strøk	61.7	11.3	19.7	7.4	100.0	186	
Tettb.strøk under 2000 bosatte	73.4	10.5	16.1	.	100.0	85	
Tettb.strøk 2 000- 19 999 bosatte	67.7	7.6	16.8	7.8	100.0	286	
Tettb.strøk 20 000- 99 999 bosatte	73.2	8.4	13.7	4.7	100.0	232	
Tettb.strøk 100 000- bosatte	77.0	8.6	9.5	4.9	100.0	240	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Landsdel	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	77.5	8.4	12.9	1.3	100.0	1056	
....							
Akershus og Oslo	81.1	7.2	11.3	0.4	100.0	265	
Hedmark og Oppland	72.5	9.1	16.2	2.2	100.0	88	
Østlandet ellers	73.4	9.7	15.2	1.7	100.0	197	
Agder og Rogaland	74.1	8.3	15.5	2.1	100.0	144	
Vestlandet	81.1	6.4	10.9	1.6	100.0	173	
Trøndelag	79.9	11.4	8.6	.	100.0	87	
Nord-Norge	77.1	9.2	12.6	1.0	100.0	102	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Landsdel	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	30.7	12.3	53.3	3.6	100.0	1052	
....							
Akershus og Oslo	27.5	8.4	59.3	4.8	100.0	265	
Hedmark og Oppland	37.5	16.4	43.8	2.3	100.0	87	
Østlandet ellers	34.9	15.8	45.8	3.5	100.0	196	
Agder og Rogaland	29.5	13.8	54.3	2.4	100.0	143	
Vestlandet	33.5	12.5	48.9	5.1	100.0	172	
Trøndelag	21.0	10.5	67.1	1.4	100.0	87	
Nord-Norge	30.1	11.3	55.3	3.3	100.0	102	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Landsdel	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	72.4	8.8	15.9	2.9	100.0	1055	
....							
Akershus og Oslo	75.1	9.3	13.5	2.1	100.0	265	
Hedmark og Oppland	72.8	7.7	15.9	3.6	100.0	88	
Østlandet ellers	65.8	9.5	23.3	1.4	100.0	196	
Agder og Rogaland	69.4	7.7	17.9	5.1	100.0	143	
Vestlandet	74.6	10.3	12.5	2.6	100.0	174	
Trøndelag	76.8	4.9	16.0	2.3	100.0	87	
Nord-Norge	75.1	9.5	10.5	4.9	100.0	102	

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					Tallet på personer som svarte
Landsdel	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	35.8	8.4	54.0	1.9	100.0		1054
....							
Akershus og Oslo	26.6	8.1	63.1	2.2	100.0		265
Hedmark og Oppland	38.4	15.2	44.0	2.5	100.0		88
Østlandet ellers	42.3	9.7	46.1	1.9	100.0		196
Agder og Rogaland	41.7	5.7	50.2	2.4	100.0		143
Vestlandet	36.8	6.1	56.6	0.4	100.0		173
Trøndelag	39.2	7.4	53.4	.	100.0		87
Nord-Norge	30.4	9.1	56.8	3.7	100.0		102

SSB REISE FERIE 3 2010		Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					Tallet på personer som svarte
Landsdel	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	88.4	3.4	7.3	1.0	100.0		1053
....							
Akershus og Oslo	90.2	4.4	3.8	1.6	100.0		265
Hedmark og Oppland	89.7	1.3	7.9	1.1	100.0		88
Østlandet ellers	87.4	4.2	8.0	0.4	100.0		196
Agder og Rogaland	87.9	3.1	8.2	0.8	100.0		142
Vestlandet	88.1	3.9	7.1	0.9	100.0		174
Trøndelag	87.5	2.1	10.4	.	100.0		87
Nord-Norge	86.4	1.8	10.2	1.5	100.0		101

SSB REISE FERIE 3 2010		Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig					Tallet på personer som svarte
Landsdel	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt		
Alle	51.2	8.4	38.6	1.8	100.0		1054
....							
Akershus og Oslo	46.9	9.3	41.9	2.0	100.0		265
Hedmark og Oppland	55.0	6.1	33.7	5.1	100.0		88
Østlandet ellers	53.9	10.2	34.7	1.2	100.0		196
Agder og Rogaland	53.6	6.6	38.3	1.5	100.0		143
Vestlandet	52.2	7.7	39.3	0.9	100.0		174
Trøndelag	43.3	11.2	45.4	.	100.0		87
Nord-Norge	55.3	6.1	35.8	2.7	100.0		101

SSB REISE FERIE 3 2010		Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				Tallet på personer som svarte
Landsdel	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	6.7	91.4	1.9	100.0		1054
....						
Akershus og Oslo	9.7	87.7	2.6	100.0		265
Hedmark og Oppland	7.2	89.4	3.4	100.0		88
Østlandet ellers	5.1	94.4	0.5	100.0		196
Agder og Rogaland	8.1	89.9	1.9	100.0		143
Vestlandet	3.6	93.3	3.1	100.0		173
Trøndelag	5.1	94.9	.	100.0		87
Nord-Norge	6.4	92.0	1.5	100.0		102

SSB REISE FERIE 3 2010 Landsdel	Ubehagelig med innvandrere som nabo?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	6.0	92.2	1.8	100.0		1053
....						
Akershus og Oslo	5.9	92.0	2.1	100.0		264
Hedmark og Oppland	7.6	86.6	5.8	100.0		88
Østlandet ellers	7.3	91.5	1.1	100.0		196
Agder og Rogaland	5.2	94.1	0.7	100.0		143
Vestlandet	4.6	93.6	1.8	100.0		174
Trøndelag	6.0	94.0	.	100.0		87
Nord-Norge	5.8	92.7	1.5	100.0		101

SSB REISE FERIE 3 2010 Landsdel	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	25.9	66.7	7.4	100.0		1052
....						
Akershus og Oslo	21.9	73.2	4.9	100.0		264
Hedmark og Oppland	34.0	57.8	8.2	100.0		88
Østlandet ellers	32.3	56.4	11.3	100.0		195
Agder og Rogaland	25.9	65.5	8.6	100.0		143
Vestlandet	27.3	65.5	7.2	100.0		174
Trøndelag	21.0	75.8	3.2	100.0		87
Nord-Norge	18.4	73.9	7.7	100.0		101

SSB REISE FERIE 3 2010 Landsdel	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette-re	Som i dag	Vansk-elige-re	Vet ikke		
Alle	5.7	42.5	46.3	5.6	100.0	1052
....						
Akershus og Oslo	8.5	40.3	45.5	5.6	100.0	265
Hedmark og Oppland	5.6	35.0	56.3	3.1	100.0	88
Østlandet ellers	6.0	38.5	50.9	4.6	100.0	195
Agder og Rogaland	4.4	47.8	41.5	6.3	100.0	143
Vestlandet	4.3	44.5	44.6	6.5	100.0	173
Trøndelag	5.6	47.1	44.2	3.2	100.0	87
Nord-Norge	2.3	47.3	41.5	8.9	100.0	101

SSB REISE FERIE 3 2010 Landsdel	Antall arenaer med kontakt til innvandrere				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere		
Alle	24.2	33.2	24.4	18.3	100.0	1045
....						
Akershus og Oslo	14.5	29.0	28.4	28.1	100.0	263
Hedmark og Oppland	29.1	42.5	14.9	13.5	100.0	86
Østlandet ellers	23.8	33.0	26.7	16.5	100.0	196
Agder og Rogaland	24.6	34.6	21.9	19.0	100.0	142
Vestlandet	29.8	36.1	21.0	13.1	100.0	172
Trøndelag	34.1	36.2	21.1	8.6	100.0	87
Nord-Norge	26.0	25.9	30.5	17.5	100.0	99

SSB REISE FERIE 3 2010		Kontakt med hvor mange innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
Landsdel	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	24.2	3.7	25.6	26.4	19.9	0.2	100.0	1044	
....									
Akershus og Oslo	14.5	3.8	17.2	33.1	30.8	0.6	100.0	262	
Hedmark og Oppland	29.1	2.9	26.6	28.2	13.2	.	100.0	86	
Østlandet ellers	23.8	2.1	29.2	24.8	19.7	0.4	100.0	196	
Agder og Rogaland	24.6	4.5	25.7	28.7	16.4	.	100.0	142	
Vestlandet	29.8	5.5	26.1	20.4	18.2	.	100.0	172	
Trøndelag	34.1	2.3	29.7	18.8	15.1	.	100.0	87	
Nord-Norge	26.0	3.7	33.9	25.2	11.2	.	100.0	99	

SSB REISE FERIE 3 2010		Hvor ofte kontakt med innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
Landsdel	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig				
Alle	24.2	2.5	10.9	33.6	28.9	100.0	1045		
....									
Akershus og Oslo	14.5	2.1	4.6	38.6	40.2	100.0	263		
Hedmark og Oppland	29.1	3.7	14.6	25.9	26.8	100.0	86		
Østlandet ellers	23.8	2.7	10.8	36.6	26.1	100.0	196		
Agder og Rogaland	24.6	4.4	11.7	31.5	27.8	100.0	142		
Vestlandet	29.8	2.5	12.3	30.1	25.2	100.0	172		
Trøndelag	34.1	.	12.2	28.8	24.8	100.0	87		
Nord-Norge	26.0	1.0	18.8	35.0	19.1	100.0	99		

SSB REISE FERIE 3 2010		Personlig erfaring med innvandrerkontakt				I alt	Tallet på personer som svarte
Landsdel	Har ikke kontakt	Hovedsak. negativ	Både pos. og neg.	Hovedsak. positiv			
Alle	24.2	0.7	18.8	56.3	100.0	1042	
....							
Akershus og Oslo	14.5	0.8	23.2	61.5	100.0	263	
Hedmark og Oppland	29.1	.	17.6	53.3	100.0	86	
Østlandet ellers	23.9	0.6	18.6	56.8	100.0	194	
Agder og Rogaland	24.9	1.1	23.9	50.1	100.0	141	
Vestlandet	29.8	.	13.5	56.7	100.0	172	
Trøndelag	34.1	1.2	12.5	52.2	100.0	87	
Nord-Norge	26.0	1.0	16.6	56.3	100.0	99	

SSB REISE FERIE 3 2010 Landsdel	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	70.1	9.0	15.2	5.7	100.0	1052	
....							
Akershus og Oslo	74.8	7.5	12.1	5.5	100.0	264	
Hedmark og Oppland	65.9	9.6	17.8	6.7	100.0	88	
Østlandet ellers	67.8	8.7	19.3	4.2	100.0	196	
Agder og Rogaland	75.5	7.9	13.0	3.5	100.0	143	
Vestlandet	68.6	12.2	14.0	5.2	100.0	173	
Trøndelag	71.7	6.1	14.5	7.7	100.0	87	
Nord-Norge	60.7	11.1	18.0	10.2	100.0	101	

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	77.8	7.9	13.0	1.3	100.0	1036	
....							
Inntektsgivende arbeid	80.1	7.1	11.5	1.3	100.0	696	
Skolegang/studier	80.0	6.4	12.7	0.9	100.0	96	
Trygde-/pensjonsmottak	70.8	10.6	17.2	1.4	100.0	244	

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	30.9	11.9	53.8	3.4	100.0	1032	
....							
Inntektsgivende arbeid	29.4	11.1	57.0	2.4	100.0	694	
Skolegang/studier	18.7	11.7	62.4	7.2	100.0	96	
Trygde-/pensjonsmottak	40.3	13.9	41.5	4.3	100.0	242	

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	72.8	8.5	16.1	2.5	100.0	1035	
....							
Inntektsgivende arbeid	76.2	7.3	14.8	1.7	100.0	695	
Skolegang/studier	77.8	4.9	13.3	4.0	100.0	96	
Trygde-/pensjonsmottak	61.8	13.3	21.0	3.9	100.0	244	

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	35.6	8.3	54.6	1.5	100.0	1034	
....							
Inntektsgivende arbeid	33.2	7.5	57.9	1.4	100.0	694	
Skolegang/studier	31.0	5.5	61.7	1.7	100.0	96	
Trygde-/pensjonsmottak	44.0	11.4	42.7	1.9	100.0	244	

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	88.8	3.2	7.3	0.7	100.0	1033
....						
Inntektsgivende arbeid	90.6	2.7	6.3	0.5	100.0	694
Skolegang/studier	88.6	2.4	7.7	1.3	100.0	96
Trygde-/pensjonsmottak	84.5	4.9	9.9	0.7	100.0	243

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	51.2	8.5	39.1	1.3	100.0	1034
....						
Inntektsgivende arbeid	48.6	8.8	41.4	1.2	100.0	695
Skolegang/studier	46.1	5.2	48.0	0.7	100.0	96
Trygde-/pensjonsmottak	60.3	8.9	28.9	1.8	100.0	243

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.7	91.7	1.6	100.0	1035
....					
Inntektsgivende arbeid	6.0	92.1	2.0	100.0	695
Skolegang/studier	7.2	92.8	.	100.0	96
Trygde-/pensjonsmottak	8.5	90.3	1.2	100.0	244

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.0	92.6	1.4	100.0	1033
....					
Inntektsgivende arbeid	4.6	94.1	1.3	100.0	694
Skolegang/studier	3.8	96.2	.	100.0	96
Trygde-/pensjonsmottak	10.5	87.3	2.2	100.0	243

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	25.8	67.2	7.0	100.0	1032
....					
Inntektsgivende arbeid	24.0	68.0	8.0	100.0	694
Skolegang/studier	15.8	80.8	3.3	100.0	96
Trygde-/pensjonsmottak	35.1	58.9	6.1	100.0	242

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Adgang til Norge					I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette-re	Som i dag	Vansk-elige-re	Vet ikke			
Alle	5.5	42.6	46.8	5.0	100.0		1032
....							
Inntektsgivende arbeid	6.9	43.0	44.3	5.8	100.0		693
Skolegang/studier	5.6	53.8	37.5	3.1	100.0		96
Trygde-/pensjonsmottak	1.9	36.6	57.4	4.1	100.0		243

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Antall arenaer med kontakt til innvandrere				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere		
Alle	24.2	33.2	24.4	18.2	100.0	1029
....						
Inntektsgivende arbeid	18.2	33.3	26.3	22.2	100.0	691
Skolegang/studier	17.4	38.7	27.9	16.0	100.0	96
Trygde-/pensjonsmottak	42.9	30.3	17.8	9.0	100.0	242

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Kontakt med hvor mange innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	24.2	3.5	25.8	26.7	19.6	0.2	100.0	1028	
....									
Inntektsgivende arbeid	18.2	3.4	26.3	28.8	23.2	0.1	100.0	690	
Skolegang/studier	17.4	0.7	24.9	39.6	17.4	.	100.0	96	
Trygde-/pensjonsmottak	42.9	5.1	24.9	15.4	11.1	0.6	100.0	242	

SSB REISE FERIE 3 2010 Økonomisk hovedaktivitet	Hvor ofte kontakt med innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeld-enn måned-lig	Måned-lig	Ukent-lig	Daglig			
Alle	24.2	2.4	10.5	33.8	29.0	100.0	1029	
....								
Inntektsgivende arbeid	18.2	1.2	10.3	34.8	35.5	100.0	691	
Skolegang/studier	17.4	1.4	9.2	47.6	24.4	100.0	96	
Trygde-/pensjonsmottak	42.9	6.1	11.8	25.0	14.2	100.0	242	

SSB REISE FERIE 3 2010	Personlig erfaring med innvandrerkontakt						Tallet på personer som svarte
Økonomisk hovedaktivitet	Har ikke kontak- kt	Hoved- sak. negat- iv	Både pos. og neg.	Hoved- sak. posit- iv	I alt		
Alle	24.3	0.7	18.9	56.1	100.0		1026
....							
Inntektsgivende arbeid	18.2	0.9	20.5	60.4	100.0		690
Skolegang/studier	17.6	.	23.3	59.1	100.0		95
Trygde-/pensjonsmottak	43.0	0.5	12.9	43.6	100.0		241

SSB REISE FERIE 3 2010	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi					Tallet på personer som svarte
Økonomisk hovedaktivitet	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	70.8	8.9	15.2	5.1	100.0	1033
....						
Inntektsgivende arbeid	74.0	8.3	13.0	4.7	100.0	694
Skolegang/studier	70.9	7.3	17.3	4.6	100.0	96
Trygde-/pensjonsmottak	62.5	11.0	19.9	6.6	100.0	243

SSB REISE FERIE 3 2010	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	78.1	8.1	12.9	1.0	100.0	1044
....						
Ingen	67.9	11.8	18.5	1.8	100.0	242
En	75.8	10.2	13.0	0.9	100.0	345
To	87.2	3.0	9.3	0.6	100.0	263
Tre eller flere	83.4	6.1	10.0	0.5	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	30.9	12.3	53.5	3.3	100.0	1042
....						
Ingen	44.1	11.4	40.6	3.9	100.0	242
En	33.9	11.8	50.3	4.0	100.0	343
To	22.7	11.2	63.1	2.9	100.0	263
Tre eller flere	19.2	15.7	63.3	1.8	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	72.9	8.6	16.1	2.4	100.0	1045
....						
Ingen	62.5	13.0	20.8	3.7	100.0	242
En	71.1	8.0	18.2	2.7	100.0	346
To	79.8	5.2	12.8	2.2	100.0	263
Tre eller flere	80.8	8.4	10.3	0.5	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	36.0	8.4	54.2	1.4	100.0	1044
....						
Ingen	50.9	7.9	39.7	1.5	100.0	242
En	34.8	10.2	52.9	2.2	100.0	345
To	28.1	7.8	63.8	0.3	100.0	263
Tre eller flere	29.2	6.6	63.0	1.2	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	89.0	3.3	7.2	0.5	100.0	1044
....						
Ingen	81.1	4.9	13.4	0.6	100.0	241
En	88.2	3.2	7.8	0.8	100.0	346
To	93.9	2.3	3.6	0.3	100.0	263
Tre eller flere	94.1	2.9	2.9	.	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	51.6	8.4	39.0	1.1	100.0	1045
....						
Ingen	65.3	5.9	27.2	1.5	100.0	242
En	51.8	8.5	38.0	1.7	100.0	346
To	42.4	9.7	47.9	.	100.0	263
Tre eller flere	45.2	9.6	44.4	0.8	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.8	92.1	1.2	100.0	1044
....					
Ingen	10.8	87.9	1.3	100.0	241
En	6.0	92.9	1.1	100.0	346
To	3.8	95.1	1.1	100.0	263
Tre eller flere	6.8	92.0	1.2	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.1	92.9	1.0	100.0	1044
....					
Ingen	11.8	86.4	1.8	100.0	241
En	5.9	92.8	1.3	100.0	346
To	2.7	97.3	.	100.0	263
Tre eller flere	3.3	96.0	0.6	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	26.2	67.3	6.5	100.0	1043	
....						
Ingen	41.7	49.5	8.8	100.0	241	
En	28.4	65.7	5.9	100.0	346	
To	15.3	78.5	6.2	100.0	262	
Tre eller flere	16.1	78.7	5.2	100.0	194	

SSB REISE FERIE 3 2010 Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Adgang til Norge					I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette-re	Som i dag	Vansk-elige-re	Vet ikke			
Alle	5.7	42.9	46.7	4.7	100.0	1043	
....							
Ingen	3.5	37.7	54.5	4.3	100.0	242	
En	4.8	40.7	49.7	4.8	100.0	346	
To	6.5	48.3	38.8	6.3	100.0	262	
Tre eller flere	9.3	46.6	41.3	2.8	100.0	193	

SSB REISE FERIE 3 2010 Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Kontakt med hvor mange innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontak-t	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	24.2	3.7	25.6	26.4	19.9	0.2	100.0	1044	
....									
Ingen	100.0	100.0	242	
En	.	9.9	44.1	30.4	15.3	0.2	100.0	345	
To	.	1.5	33.0	45.4	19.5	0.6	100.0	263	
Tre eller flere	.	.	15.8	29.0	55.3	.	100.0	194	

SSB REISE FERIE 3 2010 Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Hvor ofte kontakt med innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontak-t	Sjeld-nere enn måned-lig	Måned-lig	Ukent-lig	Daglig			
Alle	24.2	2.5	10.9	33.6	28.9	100.0	1045	
....								
Ingen	100.0	100.0	242	
En	.	5.4	20.4	42.6	31.6	100.0	346	
To	.	2.7	10.5	49.6	37.2	100.0	263	
Tre eller flere	.	.	8.4	40.4	51.2	100.0	194	

SSB REISE FERIE 3 2010 Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Personlig erfaring med innvandrerkontakt				I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke konta- kt	Hoved- sak. negat- iv	Både pos. og neg.	Hoved- sak. posit- iv		
Alle	24.2	0.7	18.8	56.3	100.0	1042
Ingen	100.0	.	.	.	100.0	242
En	.	1.1	24.7	74.2	100.0	345
To	.	.	21.1	78.9	100.0	261
Tre eller flere	.	1.6	29.9	68.5	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	70.8	9.1	15.3	4.8	100.0	1043
Ingen	62.3	10.2	20.0	7.5	100.0	240
En	66.5	10.9	17.2	5.4	100.0	346
To	80.7	6.2	10.1	3.0	100.0	263
Tre eller flere	76.6	8.2	12.7	2.5	100.0	194

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	78.1	8.1	12.9	1.0	100.0	1043
Har ikke kontakt	67.9	11.8	18.5	1.8	100.0	242
En	93.4	.	6.6	.	100.0	35
To til fire	71.6	10.6	16.6	1.2	100.0	271
Fem til ti	85.4	6.5	7.1	0.9	100.0	278
Flere enn 10	85.9	3.9	10.2	.	100.0	214
Vet ikke	100.0	.	.	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	31.0	12.3	53.4	3.3	100.0	1041
Har ikke kontakt	44.1	11.4	40.6	3.9	100.0	242
En	43.8	12.4	38.2	5.5	100.0	34
To til fire	31.9	11.8	52.0	4.3	100.0	270
Fem til ti	25.2	11.5	61.7	1.5	100.0	278
Flere enn 10	19.5	14.8	62.3	3.4	100.0	214
Vet ikke	.	33.3	66.7	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	73.0	8.6	16.0	2.4	100.0	1044
....						
Har ikke kontakt	62.5	13.0	20.8	3.7	100.0	242
En	56.3	8.6	31.9	3.2	100.0	36
To til fire	73.4	6.0	18.4	2.2	100.0	271
Fem til ti	79.2	7.0	12.3	1.5	100.0	278
Flere enn 10	80.4	8.3	9.4	1.9	100.0	214
Vet ikke	33.3	33.3	.	33.3	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	36.1	8.4	54.2	1.4	100.0	1043
....						
Har ikke kontakt	50.9	7.9	39.7	1.5	100.0	242
En	35.6	17.2	40.6	6.6	100.0	35
To til fire	39.9	7.2	52.4	0.5	100.0	271
Fem til ti	26.6	10.2	62.2	1.1	100.0	278
Flere enn 10	26.2	6.6	65.7	1.5	100.0	214
Vet ikke	.	.	66.7	33.3	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	89.0	3.3	7.2	0.5	100.0	1043
....						
Har ikke kontakt	81.1	4.9	13.4	0.6	100.0	241
En	78.3	.	16.5	5.2	100.0	36
To til fire	90.3	2.7	6.9	.	100.0	271
Fem til ti	94.2	2.5	3.1	0.3	100.0	278
Flere enn 10	91.6	4.0	4.0	0.4	100.0	214
Vet ikke	100.0	.	.	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	51.6	8.4	38.9	1.1	100.0	1044
....						
Har ikke kontakt	65.3	5.9	27.2	1.5	100.0	242
En	59.0	2.7	27.7	10.5	100.0	36
To til fire	53.6	10.2	35.7	0.5	100.0	271
Fem til ti	43.7	6.1	50.2	.	100.0	278
Flere enn 10	42.0	13.2	43.7	1.1	100.0	214
Vet ikke	.	.	100.0	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.8	92.1	1.2	100.0	1043
Har ikke kontakt	10.8	87.9	1.3	100.0	241
En	3.2	91.5	5.3	100.0	36
To til fire	5.7	93.2	1.0	100.0	271
Fem til ti	4.9	94.4	0.6	100.0	278
Flere enn 10	6.4	92.5	1.1	100.0	214
Vet ikke	.	100.0	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.1	92.9	1.0	100.0	1043
Har ikke kontakt	11.8	86.4	1.8	100.0	241
En	8.6	88.8	2.7	100.0	36
To til fire	5.5	93.6	0.8	100.0	271
Fem til ti	2.5	97.5	.	100.0	278
Flere enn 10	4.3	94.6	1.2	100.0	214
Vet ikke	.	100.0	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	26.2	67.3	6.5	100.0	1042
Har ikke kontakt	41.7	49.5	8.8	100.0	241
En	24.8	58.7	16.5	100.0	36
To til fire	22.7	73.1	4.2	100.0	271
Fem til ti	19.5	74.7	5.7	100.0	277
Flere enn 10	21.3	72.6	6.1	100.0	214
Vet ikke	.	100.0	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette- re	Som i dag	Vansk- elige- re	Vet ikke		
Alle	5.7	42.9	46.6	4.7	100.0	1042
Har ikke kontakt	3.5	37.7	54.5	4.3	100.0	242
En	2.7	27.3	62.1	7.9	100.0	36
To til fire	5.4	42.1	47.8	4.7	100.0	270
Fem til ti	5.6	50.9	38.6	4.9	100.0	278
Flere enn 10	9.3	42.8	44.0	3.9	100.0	213
Vet ikke	33.3	33.3	.	33.3	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Antall arenaer med kontakt til innvandrere					I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere			
Alle	24.2	33.1	24.4	18.3	100.0	1044	
....							
Har ikke kontakt	100.0	.	.	.	100.0	242	
En	.	90.0	10.0	.	100.0	36	
To til fire	.	57.2	31.5	11.3	100.0	271	
Fem til ti	.	38.1	41.9	20.0	100.0	278	
Flere enn 10	.	25.5	23.8	50.7	100.0	214	
Vet ikke	.	33.3	66.7	.	100.0	3	

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Hvor ofte kontakt med innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig			
Alle	24.2	2.5	10.9	33.6	28.9	100.0	1044	
....								
Har ikke kontakt	100.0	100.0	242	
En	.	18.5	27.0	26.9	27.6	100.0	36	
To til fire	.	5.0	23.3	49.7	22.1	100.0	271	
Fem til ti	.	1.2	11.1	50.2	37.4	100.0	278	
Flere enn 10	.	1.0	4.7	33.0	61.3	100.0	214	
Vet ikke	.	.	33.3	33.3	33.3	100.0	3	

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Personlig erfaring med innvandrerkontakt				I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsak. negativ	Både pos. og neg.	Hovedsak. positiv		
Alle	24.3	0.7	18.8	56.3	100.0	1041
....						
Har ikke kontakt	100.0	.	.	.	100.0	242
En	.	.	19.7	80.3	100.0	36
To til fire	.	1.2	20.9	77.8	100.0	271
Fem til ti	.	0.6	24.4	75.1	100.0	276
Flere enn 10	.	1.0	31.7	67.4	100.0	214
Vet ikke	.	.	.	100.0	100.0	2

SSB REISE FERIE 3 2010 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	70.8	9.1	15.3	4.8	100.0	1042
....						
Har ikke kontakt	62.3	10.2	20.0	7.5	100.0	240
En	55.5	22.3	15.0	7.2	100.0	36
To til fire	70.2	10.0	15.8	4.1	100.0	271
Fem til ti	76.5	6.0	14.0	3.6	100.0	278
Flere enn 10	76.7	8.5	11.1	3.7	100.0	214
Vet ikke	100.0	.	.	.	100.0	3

SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	78.1	8.1	12.9	1.0	100.0	1044	
....							
Har ikke kontakt	67.9	11.8	18.5	1.8	100.0	242	
Sjeldnere enn månedlig	67.5	12.7	16.8	3.0	100.0	25	
Månedlig	77.1	5.5	16.5	0.9	100.0	112	
Ukentlig	82.4	6.1	10.9	0.6	100.0	352	
Daglig	82.8	7.9	8.7	0.7	100.0	313	
SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	30.9	12.3	53.5	3.3	100.0	1042	
....							
Har ikke kontakt	44.1	11.4	40.6	3.9	100.0	242	
Sjeldnere enn månedlig	38.3	14.7	43.0	4.0	100.0	25	
Månedlig	33.7	14.0	49.2	3.1	100.0	111	
Ukentlig	27.6	11.1	58.0	3.4	100.0	352	
Daglig	22.2	13.6	61.5	2.8	100.0	312	
SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	72.9	8.6	16.1	2.4	100.0	1045	
....							
Har ikke kontakt	62.5	13.0	20.8	3.7	100.0	242	
Sjeldnere enn månedlig	56.6	3.0	36.4	4.0	100.0	25	
Månedlig	77.6	7.6	12.9	2.0	100.0	113	
Ukentlig	75.4	6.5	17.1	1.0	100.0	352	
Daglig	78.4	8.2	10.4	3.0	100.0	313	
SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	36.0	8.4	54.2	1.4	100.0	1044	
....							
Har ikke kontakt	50.9	7.9	39.7	1.5	100.0	242	
Sjeldnere enn månedlig	41.2	4.0	50.0	4.7	100.0	25	
Månedlig	31.8	14.0	52.2	2.0	100.0	112	
Ukentlig	34.2	7.6	57.6	0.7	100.0	352	
Daglig	26.9	8.0	63.6	1.5	100.0	313	
SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	89.0	3.3	7.2	0.5	100.0	1044	
....							
Har ikke kontakt	81.1	4.9	13.4	0.6	100.0	241	
Sjeldnere enn månedlig	84.2	.	12.8	3.0	100.0	25	
Månedlig	90.7	0.9	7.3	1.1	100.0	113	
Ukentlig	93.4	2.3	4.3	.	100.0	352	
Daglig	90.2	4.4	5.0	0.5	100.0	313	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	51.6	8.4	39.0	1.1	100.0	1045
....						
Har ikke kontakt	65.3	5.9	27.2	1.5	100.0	242
Sjeldnere enn månedlig	62.4	4.0	33.6	.	100.0	25
Månedlig	49.7	10.3	37.5	2.5	100.0	113
Ukentlig	46.6	7.4	45.3	0.7	100.0	352
Daglig	45.5	11.2	42.5	0.8	100.0	313

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.8	92.1	1.2	100.0	1044
....					
Har ikke kontakt	10.8	87.9	1.3	100.0	241
Sjeldnere enn månedlig	8.8	91.2	.	100.0	25
Månedlig	3.5	94.9	1.6	100.0	113
Ukentlig	6.0	93.5	0.6	100.0	352
Daglig	5.4	92.9	1.7	100.0	313

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.1	92.9	1.0	100.0	1044
....					
Har ikke kontakt	11.8	86.4	1.8	100.0	241
Sjeldnere enn månedlig	16.8	83.2	.	100.0	25
Månedlig	6.2	92.9	0.9	100.0	113
Ukentlig	4.1	95.2	0.6	100.0	352
Daglig	2.6	96.6	0.8	100.0	313

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	26.2	67.3	6.5	100.0	1043
....					
Har ikke kontakt	41.7	49.5	8.8	100.0	241
Sjeldnere enn månedlig	35.6	53.3	11.1	100.0	25
Månedlig	18.4	76.3	5.3	100.0	113
Ukentlig	25.0	70.2	4.8	100.0	351
Daglig	16.8	76.5	6.7	100.0	313

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette- re	Som i dag	Vansk- elige- re	Vet ikke		
Alle	5.7	42.9	46.7	4.7	100.0	1043
....						
Har ikke kontakt	3.5	37.7	54.5	4.3	100.0	242
Sjeldnere enn månedlig	3.0	33.0	61.0	3.0	100.0	25
Månedlig	5.0	43.9	41.4	9.8	100.0	112
Ukentlig	6.9	43.2	46.7	3.2	100.0	351
Daglig	6.8	47.4	40.8	5.0	100.0	313

SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Antall arenaer med kontakt til innvandrere					I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere			
Alle	24.2	33.2	24.4	18.3	100.0	1045	
Har ikke kontakt	100.0	.	.	.	100.0	242	
Sjeldnere enn månedlig	.	73.1	26.9	.	100.0	25	
Månedlig	.	62.4	23.5	14.2	100.0	113	
Ukentlig	.	42.0	36.0	22.0	100.0	352	
Daglig	.	36.2	31.4	32.4	100.0	313	

SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Kontakt med hvor mange innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke		
Alle	24.2	3.7	25.6	26.4	19.9	0.2	100.0	1044
Har ikke kontakt	100.0	100.0	242
Sjeldnere enn månedlig	.	27.5	51.4	13.0	8.1	.	100.0	25
Månedlig	.	9.1	54.6	27.0	8.6	0.7	100.0	113
Ukentlig	.	2.9	37.7	39.5	19.6	0.2	100.0	352
Daglig	.	3.5	19.6	34.3	42.3	0.3	100.0	312

SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Personlig erfaring med innvandrerkontakt				I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Hovedsak. negativ	Både pos. og neg.	Hovedsak. positiv		
Alle	24.2	0.7	18.8	56.3	100.0	1042
Har ikke kontakt	100.0	.	.	.	100.0	242
Sjeldnere enn månedlig	.	.	28.6	71.4	100.0	25
Månedlig	.	1.1	21.0	77.9	100.0	113
Ukentlig	.	1.0	26.1	72.9	100.0	352
Daglig	.	0.7	24.5	74.8	100.0	310

SSB REISE FERIE 3 2010 Hvor ofte kontakt med innvandrere?	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	70.8	9.1	15.3	4.8	100.0	1043
Har ikke kontakt	62.3	10.2	20.0	7.5	100.0	240
Sjeldnere enn månedlig	72.5	7.7	16.8	3.0	100.0	25
Månedlig	63.2	8.0	23.1	5.7	100.0	113
Ukentlig	74.0	10.1	12.3	3.5	100.0	352
Daglig	76.8	7.5	11.8	3.8	100.0	313

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	78.1	8.1	12.9	0.9	100.0	1041	
....							
Har ikke kontakt	67.9	11.8	18.5	1.8	100.0	242	
Hovedsak. negativ	49.5	.	50.5	.	100.0	6	
Både pos. og neg.	74.9	8.1	17.0	.	100.0	195	
Hovedsak. positiv	83.9	6.6	8.7	0.9	100.0	598	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	31.0	12.2	53.5	3.2	100.0	1039	
....							
Har ikke kontakt	44.1	11.4	40.6	3.9	100.0	242	
Hovedsak. negativ	73.8	.	26.2	.	100.0	6	
Både pos. og neg.	34.9	13.7	49.4	2.0	100.0	195	
Hovedsak. positiv	23.6	12.3	60.7	3.4	100.0	596	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	73.0	8.5	16.1	2.3	100.0	1042	
....							
Har ikke kontakt	62.5	13.0	20.8	3.7	100.0	242	
Hovedsak. negativ	41.1	.	58.9	.	100.0	6	
Både pos. og neg.	63.5	8.5	26.0	2.0	100.0	196	
Hovedsak. positiv	81.1	6.7	10.3	1.9	100.0	598	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	36.1	8.4	54.2	1.2	100.0	1041	
....							
Har ikke kontakt	50.9	7.9	39.7	1.5	100.0	242	
Hovedsak. negativ	73.8	.	26.2	.	100.0	6	
Både pos. og neg.	40.5	9.4	48.6	1.6	100.0	195	
Hovedsak. positiv	27.9	8.4	62.7	1.0	100.0	598	

SSB REISE FERIE 3 2010 ----- Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	88.9	3.3	7.3	0.5	100.0	1041	
....							
Har ikke kontakt	81.1	4.9	13.4	0.6	100.0	241	
Hovedsak. negativ	85.1	.	14.9	.	100.0	6	
Både pos. og neg.	87.3	3.1	8.9	0.8	100.0	196	
Hovedsak. positiv	92.9	2.8	4.0	0.3	100.0	598	

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	51.6	8.2	39.0	1.1	100.0	1042
....						
Har ikke kontakt	65.3	5.9	27.2	1.5	100.0	242
Hovedsak. negativ	58.9	17.8	23.3	.	100.0	6
Både pos. og neg.	59.2	7.4	33.0	0.4	100.0	196
Hovedsak. positiv	43.2	9.4	46.3	1.2	100.0	598

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.8	92.0	1.2	100.0	1041
....					
Har ikke kontakt	10.8	87.9	1.3	100.0	241
Hovedsak. negativ	58.9	41.1	.	100.0	6
Både pos. og neg.	9.0	90.0	0.9	100.0	196
Hovedsak. positiv	3.7	95.1	1.2	100.0	598

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	6.1	92.9	1.0	100.0	1041
....					
Har ikke kontakt	11.8	86.4	1.8	100.0	241
Hovedsak. negativ	41.1	41.1	17.8	100.0	6
Både pos. og neg.	6.3	93.7	.	100.0	196
Hovedsak. positiv	3.2	96.1	0.8	100.0	598

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	26.2	67.3	6.5	100.0	1040
....					
Har ikke kontakt	41.7	49.5	8.8	100.0	241
Hovedsak. negativ	73.8	26.2	.	100.0	6
Både pos. og neg.	32.8	60.9	6.3	100.0	195
Hovedsak. positiv	16.9	77.5	5.6	100.0	598

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette-re	Som i dag	Vansk-elige-re	Vet ikke		
Alle	5.7	42.8	46.8	4.6	100.0	1040
....						
Har ikke kontakt	3.5	37.7	54.5	4.3	100.0	242
Hovedsak. negativ	.	14.9	85.1	.	100.0	6
Både pos. og neg.	4.4	36.2	56.1	3.3	100.0	195
Hovedsak. positiv	7.2	47.5	40.0	5.3	100.0	597

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Antall arenaer med kontakt til innvandrere					I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere			
Alle	24.2	33.2	24.2	18.3	100.0	1042	
....							
Har ikke kontakt	100.0	.	.	.	100.0	242	
Hovedsak. negativ	.	56.0	.	44.0	100.0	6	
Både pos. og neg.	.	43.6	27.2	29.2	100.0	196	
Hovedsak. positiv	.	43.7	33.9	22.3	100.0	598	

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Kontakt med hvor mange innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	En	To til fire	Fem til ti	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	24.3	3.7	25.6	26.3	20.0	0.1	100.0	1041	
....									
Har ikke kontakt	100.0	100.0	242	
Hovedsak. negativ	.	.	47.6	23.3	29.1	.	100.0	6	
Både pos. og neg.	.	3.8	28.5	34.0	33.6	.	100.0	196	
Hovedsak. positiv	.	5.2	35.5	35.1	23.9	0.3	100.0	597	

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Hvor ofte kontakt med innvandrere?						I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	Sjeldnere enn månedlig	Månedlig	Ukentlig	Daglig			
Alle	24.2	2.5	10.9	33.7	28.7	100.0	1042	
....								
Har ikke kontakt	100.0	100.0	242	
Hovedsak. negativ	.	.	17.8	49.5	32.7	100.0	6	
Både pos. og neg.	.	3.8	12.2	46.7	37.3	100.0	196	
Hovedsak. positiv	.	3.1	15.1	43.7	38.1	100.0	598	

SSB REISE FERIE 3 2010 Personlig erfaring med innvandrerkontakt	Arbeidsinnvandring fra utenom Norden bidrar positivt til norsk økonomi				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	70.8	9.1	15.4	4.7	100.0	1040
....						
Har ikke kontakt	62.3	10.2	20.0	7.5	100.0	240
Hovedsak. negativ	67.3	.	32.7	.	100.0	6
Både pos. og neg.	66.1	10.9	21.1	1.9	100.0	196
Hovedsak. positiv	76.0	8.2	11.2	4.6	100.0	598

Figur og tabellregister

Figurregister

- 4.1. Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandring i spørsmål 1 og 5, 2002-2010. Gjennomsnitt på fempunkts skala 21

Tabellregister

- 2.1. Frafallprosent etter år.2002-2010 7
- 2.2. Fordeling av kjønn, alder, landsdel og utdanningsnivå (per oktober 2006) i undersøkelsens bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall, samt tilsvarende veide fordelinger i nettoutvalget. 2010. Prosent 8
- 3.1. Holdning til seks påstander om innvandrere. 2002-2010. Prosent 11
- 3.2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere. 2002-2010. Prosent 12
- 3.3. Holdning til flyktningers adgang til Norge. 2002-2010. Prosent 13
- 3.4a. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, andel med kontakt. 2002-2010. Prosent . 13
- 3.4b. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, ulike areaner. 2002-2010. Prosent 14
- 3.4c. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, antall arenaer. 2002-2010. Prosent 14
- 3.4d. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, antall personer. 2003-2010. Prosent 15
- 3.4e. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, hyppighet. 2003-2010. Prosent 15
- 3.4f. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, personlig erfaring. 2003-2010. Prosent ... 15
- 3.5. oldning til arbeidsinnvandring fra land utenom Norden. 2009-2010. Prosent 17
- 4.1. Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandringspolitikk. 2009-2010. Gjennomsnitt på skala (x) og t-test for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant. Veide verdier. Standardfeil i parentes. 19
- 4.2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2009-2010. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant (DF=1). Veide verdier 20